

309363

వృత్తిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I. } చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ డిసెంబరు నెల 29 వ తేది మంగళ వారము } No. 254
సంపుటము ౧ } ఆ సంవత్సరపు వ్యవస్థ ద్వారా దశ ౧౨ } నాచిక ౨౫౪

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు నలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-2-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుబొట్ట బాపును.
చర్మపుసెవ్వల బారబోలును. పొట్టబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
మహాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
శంకభాగవతి చూచిగొనిన మోక్షమ గలుగదు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోటో బొంబాయి. లేక, 6, 7 తంబుకట్టిపిల్లి, వార్డి బళ్ళెన్, మద్రాసు.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతగోగములకు,
వాతములకు, చిగురిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న రియసుగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట
కుష్టము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యందితర పదార్థము
లేవియును కేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన
వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి
పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఠితి
కస్తూరిని గొని మోసపోకు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము
ముఖో పండ్లు తో
ముటవలన చిగురు
గట్టిపడును. చిగుళ్ళు
నుండి రక్తము స్ర
వించకుండును. నో
టివర్గంధము లేక
యుండును. పండ్లు
ముత్యముల వలె
తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనము డిపో, } 109, ఫోటో బొంబాయి
} 6-7 తంబుకట్టిపిల్లి, మద్రాసు.

అత్తల ఆర్భాటమున కొర్వని కొండ్ర ప్రలాపము.

1914 సం॥ డిసెంబరు 31 తేది లోపల అర్థజా
పంపువారి కుచితము.

మేమిదనఁజూచి నైపుస్తకమును సంతకముంబయు
నందు మందులుల పంచివెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల
బిల్లును పంపువారి కుచితముగా పంపుచును ప్రవరించి
యుంటిమి. నీవసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్థజా
బిల్లును పంపువారికి ఈడిసెంబరు 31 తేదివఱకు ఉచితము
గా పంపుచును. ఈతరుణమునువృధాచేయకుడు. ఏరో
పియా యుద్ధచరిత్రమునకై డిసెంబరు 31 లోపుగ పేరును
రిజిస్టరుచేసి నావారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చుల
తో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మూడుభాగములుగలది.
కొండ్ర ప్రలాపముతోడ యుద్ధచరిత్రపకటనను, అర్థజా
కార్డును పంపఁగలము.

చిరునామా:— నువీరియరు వాచ్ కంపెనీ.
ఫోన్ నెంబర్ 167, మదరాస్
అమృతాంజనము డిపో, } 109, ఫోటో బొంబాయి
} 6-7 తంబుకట్టిపిల్లి, మద్రాసు.

MESMERISED TALISMAN.

సంజీవ రక్ష

దీని ప్రభావమత్యద్భుతము. త్వరపడుడు.
1 సంజీవ రక్ష రూ 1-8-0 అ మాత్రమే పోస్టేజితోసహా.
యీ రక్షయొక్క ప్రభావమునుగూర్చి అనేకులు మాకు
మంచి అభిప్రాయములను పంపియున్నారు. వారిలో ముఖ్య
మయిన అభిప్రాయము. డాక్టరు ఎమ్. ఎన్. కాశ్మీరి ఏ. వి.
డి. గారి అభిప్రాయము.

"Yur Sanjeevi is found to be of great use to me. Its
effect in my case is indeed magical. Now I am success-
ful in things in which I am very unfortunate and I am
recommending it to all my friends"

Yours faithfully,
(Sd) Dr. M. N. Sastri A.V. D.
Manager, N.R. S. Ayurvedic Dispensary,
Kamalapuram (Cadapa Dt.)

Apply at once to:-
P. Raghava Janardhana Rao,
Mesmerist, ONGOLE
పి. రాఘవజనార్దనరావు.
మెస్మరిస్టు, ఒంగోలు.

అద్భుతమైన కథలు.

వరసియాపగటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, లేక కుక్కేంద్రనగరమున	1	0	0
జగజ్జరంధ	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
నవనాదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
శిండిపోతురాముడు	0	4	0
మధనమాలిని (రామ)	0	8	0
శ్రీమద్రామాయణము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
కందకాంత	0	6	0
కేళిమ పాకకావ్యము	1	8	0
జుహోధర	0	12	0

మాచిలాసము:—
మధురవాణి పుస్తకాలయము
25 నమ్మకొచ్చెగోడ, మద్రాసు.

శృంగార నైషధము.

దీనికి మూలము 'నైషధం విద్యనాథము' అను శ్రీహర్షుని సంస్కృతి నైషధము. దీనికి కర్తవ్యా కవి
సార్వభౌముడగు శ్రీహర్షుడు. ఆనైషధమునకు నిది చక్కని తెనుగు. తెనుగు మాత్రమే కాదు; (మూలమందలి)
రసంబు పోషించియు, నలంకారంబు భూషించియు, 'నాచిత్యం వానరించియు, ననాచిత్యంబు పరిహరించియు'
నన్నట్లు దాని కిది చొక్కపుమెలుగు. శ్రీ హర్షుని నైషధమునకు శ్రీహర్షుని తెనుగు శృంగారమగుటచే నిది 'శృం
గార నైషధమయ్యెను. కవిచక్రవర్తి లిద్దటి కవిత్వమృతసములును గలసి, వెలసియున్న యీ కావ్యరత్నమందలి
రసభావ పుష్పియు, అర్థవమత్పుష్పియు, వర్ణనావైచిత్ర్యమును అసంఖ్యములు. ద్రాక్షప్రతులను బరిశీలించి నెక్కు
వోషములను సవరించి యొక్కొక్క పద్యమునకును గద్యమునకును టీక, వ్యాఖ్యయు, ఉదాహరణయు, వ్యాకర
ణయు, నిఘంటువు మొదలుగా సరిదండు వలయునని యెల్ల ద్రావ్యులచే యిచ్చుచి. చేతి కిమిడికగానున్న చిన్ననైషా,
మేలికాంతములు సోగ నైన పటములు, మంచి కాలికొత్తెండు, దీక్షింక గలవు.

తల అంచెవారినినా చు. 8-8-0.

అర్. మేకేశ్వర్ అన్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మీ, మదరాస్.

అయ్యచ్చేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

ఆర్య-ప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

ఆర్యులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది ఆర్యసులభముగ రీతిని ప్రతిమూలించుచున్నది. ఆర్యులను సుపాయములను ఆర్యులచే రోగసామాన్యమును, నివర్తనశీలము వర్ణములను, దెలుపుచుంది వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన ఆర్యులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ తయ్యకు లెగియున్నది. ఇందు అయ్యచ్చేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలకలె గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, అయ్యచ్చేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

అయ్యచ్చేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారమునందున దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతమానిన పిదప దెలియగలదు.

మెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 2-0-0	6. వక్రికర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. అయ్యచ్చేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. అయ్యచ్చేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శల్యకలత్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగమున జూరదును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధికారి:—
12, తంబులెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
అయ్యచ్చేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృకత సందాహరణకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి కాగితము కట్టించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోవారి మాదురూపముల మందులను గొనిన వారలకు విచిత్రము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నోప్పులకు సిద్ధాపదము.*

జి. పి. డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

జి. పి. డబ్బీతో సహా.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

జి. పి. డబ్బీతో సహా.

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

జి. పి. డబ్బీతో సహా.

జి. పి. డబ్బీతో సహా. అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. మంగళం కీలూగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

107, ప్రేరిరోడ్డు, ఛార్జ్, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతమైనది. ఇప్పుడేపుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియేడేడ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నోప్పులు సయితము పోగలవు. ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

బహు వేగముగాను సులభముగాను

పోవునటువంటి బలమైన పైకం. 59 రూ.

పాయలనుగడి అమ్మబడును. క్యాటలాగు

కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సెక్ అండు కంపెనీ,

164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమియనిచో

సొమ్ము తిరుగ నియబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

బోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామములచే బోయిందో మనుజులస్థితి మొదలు నెట్లుండే? కలభేదములేకలిగే? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మాన్పునోందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాన్డే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరమరామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ స్థితిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సరపటిచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలిమిగుల సులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిండు క్యాలికో ట్రైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్చులు వేతే. వలయువారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14.)

జనమంచి శేషాద్రితర్క,

తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

నూతన రోమసంహార.

బేగం సాహిబ్.

ఈనూతన రోమ సంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయందు రోమమును చెడుపులేక కుద్ధముగాను యెటువంటి పచ్చబులేకయును బాధలేకయును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి.

వెల 3 బిళ్లలు పెట్ట 1కి రూ. 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు

3 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలకర్చు 0-3-0.

వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ

నెం 6 బండరువీధి మద్రాసు.

ఇరువది తొమ్మిదవ దేశీయ మహాజనసభ

ఈనెల 28వ తేది చెన్న పురిలో సమావేశమగుట.

ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులుగు సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసము.

(పూర్వపరిచయము.)

ఆర్యమహాసంతతిలోని శ్రేష్ఠకుటుంబమునకు చేరిన యీ భారతీయులు మరల నొక సారి ప్రధానస్థానమును పొంద గలిగి తక్కిన యార్యకుటుంబములవారి తరవిషయముల నెంత సుప్రసిద్ధిలెయున్న ను వారింక నీ శ్రేష్ఠ కుటుంబమువారివలన నేర్చుకొనవలసిన ఇతర విషయముల నొనర్చగలరని తలంచుట యాకాశకసము మనబడదని తలంచెదను. ఇదివరకు నేను నడివినది నింతవరకు భారతజాతీయత ఏమియు నేర్పడియుండకున్నను అట్టి దవరకాలముననే ఏర్పడగలదని నేను తలంచెదను. ఇందునబడదగిన యీ దేశమున మనము కొట్టకొలది గలము. మన పూర్వులు ఫిలిస్థియున్లు, బాబా మున్నగు ద్వీపములలో అధిపత్యములను స్థాపించిగాని, ఇప్పటివరకు మనము పాశ్చాత్యుల నిరోధమునలన అట్లు చేయజాల కున్నాము. అందువలన అధిపత్యములను స్థాపించుటచే గజగ గల గుణాతిశయములు మనయందు వృద్ధి కాజాలవచ్చును. మన జన్మభూమియగు నీ దేశమునకు బతుకు బోజాలకున్నాము గాని, తిన్న నిమాగ్నమున త్వగ నభివృద్ధి గాంచు ఆకురత, తెలివి తేటలు, మతవిషయకాభి నిజేశము, నిరపరాధిత్వము, ఇత్యాది గుణములు మనయందు విశేషముగ గలవలెట నెవ్వరు నాడే ప్రిచబాలరు. సాంఘిక విషయములలోను, ఆర్థికవిషయములలోను, రాజ్యాంగవిషయములలోను, మనకు విశేషమైయున్నది. సమిష్టిభావ మేర్పడునటుల ఆ గుణములు అభివృద్ధి చేయవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో మనము ఎప్పుడైనా ద్రవ్యాభివాది సామాన్యవిషయములలో పరిశ్రమచేయుట సహజముగ ఆవశ్యకమైనను, వారికన్న నెక్కువగ సమిష్టిసంబంధముగ గొప్పకార్యము నొకటిని విశేషమైయున్న గమనించవలెనట అధారరహితము కాదుగా? ఆ కార్యమెద్దియని యాలోచించుట ప్రతి ప్రముఖునకు కర్తవ్యము. అది యెద్దియనటను నేను నైన నూచించి యున్నాను. అంతకన్న నెక్కువగ నేమి నుడువవచ్చు? ఈ కార్యము కొనసాగుటకు మార్గమెద్దియనట మతియొక ప్రశ్న. ఆ మార్గము రాజభాటుగాదగినయె, కష్టములతో నూడినదగినయె నేను చెప్పవచ్చుటలేదు. ఆ మార్గము నడపించుటలో మనకు కష్ట బాగ్యతతో ప్రవర్తించవలయును. మనజులకు స్వాభావికమగు మోటుస్వభావము గలదు; ఇందులకు పడించుటయందు మనకు సంగోపము నిచ్చు ఆ స్వభావమునకు లోబడి మనము బానిసలవలె మెలగకుండవలయును. మానవాభివృద్ధికి కనికరస్వభావము ముఖ్య గణము. అయినను, మానవస్వభావము, చెయట కాదునటుల కష్టపడి పనిచేసి గ్రాసభృత్యుడైయు ఆనడలన, ఉదాసీనభావముతో చూచి, వారు చేసినదలకుటకు తగిన పుష్కములకన్న నెక్కువ కాదని భావించి, వారిని చూచుటకే అసహ్యపడుచుండునా? కాని, మనము దయాస్వభావుడగు గౌరవబుద్ధులచే కవిత్రము చేయబడిన మార్గము నడపించుచున్నాము. కాబట్టి, మనము మనయందుగల పుష్కస్వభావమును నిరోధించుటకన్న నెక్కువగ పనిచేయవలసియున్నది. నిరోధమును నిరోధించు ప్రేమకుంటించి సామాన్యజనులకును, స్త్రీలకును, శిశువులకు, జనుల నెల్లరకును ఆ గురువుగాను బోధించిన ముఖ్యమగు నీతిని మనము చక్కగ గ్రహించవలసి యున్నది. ప్రేమ అను పాపన గుణము జీవరాసులయందు, అందునను ముఖ్యముగ మానవ కోటికి సుభావమును బోధించును; విరోధము అను గుణము భేదబుద్ధిని బోధించి, నష్టములను సంకటములను తెచ్చివెట్టునూ ఏనుచు, మనము ప్రేమయను పాపనగుణాతిశయము ననస్తాన ముగానికే తెచ్చి, దాని కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించి, నూతన విశ్వ క్రమ నకు ఫలముగ కన్ను గానక ప్రవర్తించుచు, బాహ్యభేదమును ఆంతరంగి కాత్మభేదముని పోషింపజేసి, ఇదట మూఢులను భావముతో వారిని తిరస్కరించి, తమకు కగతలములకములగు సాధనములను స్వలాభమునకై వినియోగించుకొను దురభ్యాసములను పోషించుచుండునట మన ప్రవర్తనను మార్చదర్శకముగ చేసి, వారును ఆతరు

ననే ప్రవర్తించునటుల బోధింపవలయును. మన మచిరకాలములో ముఖ్యముగ నెకవేర్వలసిన ఉన్నతాదర్శ మిదియేయని నాయభిప్రాయము. ఈపూర్వ ప్రస్తుతమున మన మీద నేల వాలవలయునో యెరుగుట కష్టముకాదు. ఏలయునగా, ప్రస్తుత సందర్భ సమయమున ప్రాగ్దేశీయులు పశ్చిమదేశీయులకు ఒకవలసిన విజ్ఞానకాళమును వారికొనగటకు మనమే తగినవారమైయున్నాము. మనకు ప్రేమాత్మమగు ఆర్యావర్తము సామ్రాజ్య కోటయనం దొక తెలగల భూమణముగ తెలయునటుల చేయుగలవారము మనమే. అట్లుచేయుగలగుటకు మన దేశముయొక్క ఆర్థికాధానస్థితి ముఖ్యకారణముకాదు; లోకము నంతయు నాక్రమించుకొనవలెనను పేరాస లేకుండుటయె, ప్రాగ్దేశీయులం దేవాదుగాని సంపూర్ణముగ నభివృద్ధిని విహితస్వభావమునకు ఫలముగ మనయందు దయ్యియుండు కనికరము. భ్రాతృభావము, శాంతిస్వభావము, ఇత్యాది గుణములు అందుటకును, విద్యాభివృద్ధియును, సుగుణసంపత్తియు, ముఖ్య కారణములు. ఇట్టివానలననే మనమీ యార్యావర్తమునకు మైయట్టి ప్రాముఖ్యమును లేకలము. కాబట్టి, మన మాయు దేశమును నెంపేర్చుకొనుటకు శ్రద్ధతో పూనుకొనవలయును. ఆ యాదర్శమునకు తగినంత సంపూర్ణముగ సద్గుణముల నలవడ జేసికొనవలయును. ప్రతిమానవునకును వ్యాసాయ మెటుల త్యాగశక్తికామో అటులనే ప్రతి దేశీయ తెగకు (జాతికి)ను పీఠభావ మత్యాగశక్తికము. ప్రేమకు గుణములలేదే, కరుణగ, మానవుడుగాని, దేశీయ తెగగాని చక్కని ఆరోగ్యస్థితిలో దృఢముగ నిలుచుటకు క్రమక్రమముగ వీలులేక పోవుచు వీరు లనేకు లేర్పరుటకు భారత స్వచ్ఛందమైన పద్ధతియే ఆయుధములనందుకొనుట తెచ్చుకొన్నావత్వమును ఆవశ్యకము. శ్రీ వక్త్రకర్త గారి పాతి టు ల మ గ మనము అనగా ఇండియను యాధునికతానుకుట సామ్రాజ్యమునకే యొక మూలబలమగునటు సుప్రసిద్ధము. కాని, యాధునికము అని జేకుటచేతిలో బడనవును విపత్తులెగించుచుగాన మనకు మాత్రగతమైనపు డట్టి విపత్తియులు గలుగక, అని సన్నిహితుగపాచి బడుని మనము అధికారులకు నమ్మకము కలిగించుదనక, అట్టి బలము మనకు లభించుటకు అనకాళము కలగనియ్యబడదనుటను మనము జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. దక్షిణాఫ్రికాలో నిటీలి సందర్భము లేదయ్యునటు చాలకటకు తోడ్పడుచున్నది. ఎన్నిక వ్యయములూ కావలసినచిన్నను తుదకు తమకు గల హక్కుల ఆగికిరింపజేసి తమకు మేల కలిగింపబడుననుమ్యకముతో దక్షిణాఫ్రికాలోని (మనవాడు) ఇండియనుల వ్యాపారమును సత్క్రమించక, నిరపరాధ నిరోధభావము నలంబించిరి. వీరి వైయట్టి ప్రవర్తనయే వీరికి శ్రీ వైస్రాయి గారి సానుభూతిని గడించినది. నెమ్మదితోకూడిన వీరి క్రమ ప్రవర్తనకు తుట్టుదన ఆ యధిపతేత్రు నిరంకుశాధికారము గూడ లాంకను. దక్షిణాఫ్రికా సందర్భమునండి మాయొక నీతి నెలుగవలసియున్నది. నిశ్చలమగు మనస్సుతో కొందరు ప్రజలు, చారణకృత్యములను చేయక యే, పట్టుపట్టి క్రమ భంగములేక ప్రవర్తించి తమకు ప్రతికూలులుగ నిలిచియుండినాని తమదానికి తెచ్చుకొనగలిగియుండగా. కొట్టకొలది తెక్కింపబడగల మనము పట్టుపట్టి దేశీయాభివృద్ధి మానకములగు ఆర్యములను గూర్చి పనిచేయునెడల, యాధునిక పహాయమును కోరకనే, ఎంత కొన్న బలమును లభింప జేసికొన జాలము. కాబట్టి, మనజులకుగల భేదములూ, మనకు పరస్పర భేదభావమును కలిగించు ల విషయములను మనము మరచి పోవలయును. మొదట విమర్శమును నెలకొల్పుకొనడు. ప్రాతేకధను జ్ఞాపకమునకు తెచ్చుకొనడు. విరుగగట్టుట ఆ సాధ్యమగుటను నిరూపించుటకు కట్టెలాకట్టెగ కట్టబడినయంతయును జ్ఞాపకముంచుకొనడు. ఇది చాల స్వల్పమైన విషయమే; చిన్న నాల్గినండి మనమెరిగిన నీతియే. కాని, యానీతి ననుస్థానములలోకి తెచ్చుట యెంతకష్టమో చూడుడు. ఈకష్టమునకు మూలకారణము విషయవైరమే. హిందవులకును మహమ్మదీయులకును, బ్రాహ్మణులకును బంచమలకును, ఆంధ్రు

లకును ద్రావిడులకును, బిశ్మియును, తిబెతులకును గల భేదముల కి విషయవైరముగాక మతేతర కారణముగనున్నది? తేజస్వీతో నీవిదమగు మతాసహనమునకును బాత్వసహనమునకును సాంఘిక సహాయమునకును భాషా సహనమునకును కర్మాసహనమునకును మనమే కారణమును నిర్ధారమునను గలము. పూర్వకాలములందు దీక్షాసహనమే తక్కిన యసహనములన్నిటిని మించియుండెను. కాననే విజ్ఞానభనులగు వారు “పగ పగవలన నడంగు ప్రేమవలన నడంగు”నను మహా ప్రవచనమును బోధించియున్నారు. కాన నాప్రవచనము ఆ చరణసాధ్యముగాదనియు వ్యవహారమున కనుకూలమనియు కథనమాత్రప్రయోజకమనియు మీరు వినిపింపరాదని ప్రార్థించెదను. మహాకాటకము ప్రబలియున్నప్పుడును వర్ష సానాధ్యమగు మహావిపత్తుల మనవారనుభవింపచున్నప్పుడుగూడ నీ ప్రవచనము వాచి ననుసరింపబడినదిగాన దుస్సాధ్యముకాదని నేనిదివరకే నడిచియుంటినిగాన నా బోధకపతనమువలన మనము ఫల మనుభవించవలయును. గాన మీ రంద రై కమత్వముతో పనిచేసి దానివలన కలుగు పెక్కులాభముల ననుభవింపుడు. స్మరణార్థముగ నీ వృత్తాంతములన గోచరించిన భావనలలో వివి కొన్నియగుటచే మీరిట్టివినుగుదలను గొలుపుప్రసంగమును వినిపించుటకు నేను పురికొల్పబడితిని.

నే సంతతితో సంతోషపూర్వకముగ విరమించుట కిచ్ఛంతరములేదుగాని చర్యకు నేను తెచ్చిన ఈ కఠినశ్రమ పూర్తిగా విరమించుటగాను కొందరికి తోచగల కొన్ని సందేహ బలములూత్రము నేను వివరింపవలసియున్నది. నే నీకడపట నడిచినవిషయము నకలంబించగోరినచో నది కేవలము నైతిక కారణములతోమాత్రమే సంబంధించినదిగా నుండగూడదనదని ప్రభువిషయము. ఈశ్రమను విమర్శించుటలో నావిషయములను మనము కేవలమును విస్మరింపజాలమునకుని మొదటిసమాధానము. అట్లుచేయుట మనకు యొక్కమైనచో ఎదుటివాక్కి కూడ యొక్కమేయగును. కాని మనము వారిని కోరు పెక్కు యంతము లిట్టివిషయములపైనే యాధారపడియున్నది. అట్టి ఆలోచన లటుండ నీమార్గ మలంబించినచో నెల్లవారును గౌరవింపక తీరని సత్తెకలుగుననుచుండించునసమాధానము. దాని వలన నుభయసంఘములకు దివదీన పనికిమారున్న దూరభావము తగ్గుటయేగాక మన భావిఫలమున కారణములగు నాజాతివాద లో హెచ్చుమంది యంతరాత్మలను వశపరచుకొనుటవగూడ దీక్షకన్న విధిమగుమాగ్గ మింకొకటిలేదు. ముగ్గు నిదివరకొంగ్నేయదేశము మనకొన్నియ మహాదళుల కారకార్యమును పూర్తి నొందించుటకు వలయు సహకారమును నా కొక గుఱు ట్టిన దుట్టు కిది యత్యంతమును సమర్థమైనమాగ్గు. ప్రస్తుత పట్టి ప్రాతిపదికమునుగూడ లేకుండనే నే నిట్టిచర్య ననుసరింప నుపసాదించితిని వాదించువారు రెండవ ప్రశ్నను కల్పింపగలరు. కొంతకాలమునుండి స్వప్రయోగమున కష్టమయ్యక ప్రశ్న మే కలుగకున్నవారి నాదము సహేతుకమే యనదగును. ఈ వర్గ విషయకొందోళనము మొదట నొక యధిని వేతనములూ కలిగినను క్రమక్రమముగ సామ్రాజ్యమందంతటను వ్యాపించినది. ఈవర్గ నిరసనభావ మచిరకాలమున వ్యాపించిధానమున వారింప బడెనున్నచో కాలక్రమమున ఇదట నితరచోట్లనుగూడ పరస్పర వైషమ్యము లధికముగ కలుగుట కవకాశమును మనవారి స్వభావములలో నిది కలిగింపగలదు భయముకలుగుచున్నది. ఈ విషయమున ప్రభావప్రభుత్వమువారి బాధ్యతనుగూర్చి మనము యొక్తియుక్తముగ గమనింపవలసియున్నది. మనము వీరి రాజ్యములకు పోవుట అచట సమానస్వాతిత్వములను బడగలుట ననునది రాజనీతిశాస్త్రము ననుసరించి ఎంతయోగ్యములు వ్యాపారగుణ్యములనైనను మన ప్రోద్బలములేకుండ మాతృదేశమునా రావలసరాజ్యములందు దట్టికానముల నెడ జేయుదురనుట సోమతిలంపు. పుష్కసాసమున దక్షిణాఫ్రికాలో నొనర్చబడిన సంస్కరణమును గమనించి చో నికమందు గూడ సవనగమైనచో నిట్టిసవనం చేయబడునటు నిశ్చయము. ఈవిషయమున నిటీవల పరస్పరాంగీకార మాత్మకమని రాజప్రతినిధిగారు నడిచిన నడుపులుగూడ నాకాంక్షనకములుగా నున్నవి. ఈవిషయమున శ్రీవారు జనాభిప్రాయము నడిగిన సందర్భమున మనగౌరవమునకు భంగముకలుగనీరిని సానురక్త్యము చేకూరుటకు శ్రీవారికి లిగింత యనకాళమును కలిగించుట మనకు విధానము. ఈ వర్గ విషయకప్రశ్న కలనకలుగు ప్రమాదము నాంగ్లదేశీయులు వారుగా నింతవరకును గుర్తించ నందునను దానిని మనము వారికెరింప నవకాళములేనందునను గూడ నిది యొక విషయప్రశ్ననలె నే కనబడినది. గాని యంతలో తటస్థమైన సంగ్రామమునందు మనదేశీయులు హృదయపూర్వకముగ సహృదయకూలముగ రాజభిప్రీతి సమర్పించుటచే బ్రిటీషు దీవులయందుమాత్రమేగాక ప్రపంచముం దెల్లమొదలనున్న వారి

మనమా దేశమున స్వస్థముగా చేయుటనిపనినిగూర్చి నేను
సహజముగా నెక్కువ చొక్కిచెప్పినను, దేశాంతరమందు మన
ము గావించుటని కాశ్యమును మఱచినవాడనుగాను. పైం
దవ సిద్ధిఁజేయుగూర్చి యాంగ్లేయుప్రజలకు చక్కగా నవ్వు
చెప్పట మిక్కిలి ప్రయోజనకరము. ఇది యసాధారణమైన
మహాకార్యము. ఆంగ్లేయుప్రజలు మనకర్తృంతావులు. ప్రాచ్య
భూములందు గానవచ్చు నాదాసీన్యమును (పాప) వారెఱుం
గరు. వారు భ్రమపడువారుకారు. మంచి ప్రభుత్వమైనను ప్ర
జాప్రభుత్వమునకు సాటిరా దని దక్షిణాఫ్రికాయందు కాంచిని

వెలకొల్పిన రాజ్యశక్తి వికారమును వదిలిన నాశ్రయమును దలి పరమార్థమును వాక్కుగొనించెదను. వారెల్లప్పుడును చెవి యెగ్గి విని సహాయముచేయుటకు సిద్ధులుగానుండునని స్వామివరకులకు నేను కనుగొంటిని. మిగులదేశము గొనిపోయిన ప్రాంతములకు నన్ను పంపి ప్రమాదజనితములైన దురభిప్రాయము ననుకూలముగనుగొనిరి. సభలయందు స్వామి ము లాసంగుట ప్రయోజనకరము యెను, యోచనాపరులకు పాఠప్రముఖుల మూలమును పత్రికల మూలమునను మనము చేయవలసిన కార్యముల విశేషభాగము నిశ్చయముగా గావించవచ్చును.

విజ్ఞాపనము.

జాతీయ మహాసభయొక్క బ్రీటిషుపసంఘము పత్రికా కార్యనిర్వాహకులకును ప్రజలకును విషయములను విశదీకరించుట మూలముగా నమూనామైనవి యొనర్చుచున్నది. హిందూదేశ ప్రతినిధు లదేవనిగా నిర్ణీతములగు తప్పక యింగ్లాండునువెల్లి యుపసంఘమువారికి క్రొత్తవిషయములను నచ్చుచెప్పు చుండవలయును. ఆయుపసంఘము వారు తమ ప్రయోజకత్వము నితరయంత్రముల కకకాశము కలుగునట్లు ధనసహాయ మధికముగ గావలసియున్నది. ఇది మిక్కిలి శీఘ్రముగా గావలసిన కార్యము. ఇందునిమిత్తము నెచ్చువెట్లు విత్తము దుర్వినియోగము క్రాశేరదు. ఈనిశ్చయములను విశేష లాభము కలుగగలదు. హిందూదేశము దుర్వినియోగముచేసి యుపకారవేతనము నొందిన యొక యాంగ్లేయ మహాజనుడు విశాలహృదయుడై జాన్ బ్రెట్టుగారికి నచ్చు చెప్పటవలననే 1858 వ సంవత్సరమున హిందూదేశము తన హక్కులను నిరూపించు ధర్మకాసనమును పడయగలిగెను. విషయ విభానమే యభిమానకారణము. హిందూదేశమునగు రించి చక్కగా తెలియవలయుననుటయే మన యందలి యభిలాషయునున్నది. పార్లమెంటు సభ్యులుమాత్రమే మన సమస్యలను తీర్మానింపగలరు. కాబట్టి వారికి సరిగా విషయ తెలియబడుట యవశ్యకరమైయున్నది. మనము నిరీక్షించుచు భవిష్యత్తులను కాలితీర్మానముగా పరిణమింపముననుచో, అది సహకారమువలన సమకూర్చబడవలయు. వైషమ్యము పెనుకీడుపును; బాదానీయము పురోభివృద్ధి నాటకపటమను.

సామ్రాజ్యమునందలి మనస్థానము.

యధా భేరిని నాదములు మనల మేలు కొల్పెననుదానివలన హిందూదేశ విషయమై యింగ్లాండునందున్న మా మతిశయించెను. అది యాంగ్లేయ హైందవుల మనసులను కరిగించెను; అన్యసంపర్కములన్ని బ్రీటిషుధినివేళములను కూడ నాకర్షించెను. మన రాజప్రతినిధి గారధినివేళములను హిందూదేశమునకును పరస్పరీపకార వదలిని క్రొత్తగా నేర్పబడెదమని చెప్పియున్నాడు. సమాన ప్రతిపత్తి నవలంబించినగాని పరస్పర సహాయము హిందూదేశమున నంగీకారయోగ్యముకానేరదు. అధినివేళములు దానినొసంగునా? ఇంతకుముందు దిచ్చియుండవుగాని, యిప్పుడు సామ్రాజ్యమందలి నీతి కనుకూలముగా నీవిషయము తీర్మానింపబడునని యాశించుచున్నాను. దక్షిణాఫ్రికాయందలి ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించు నొక పత్రికారాజ మిట్లువక్కాణించుచున్నది. "హైందవులు తక్కువజాతివారని యభిప్రాయమాత్రమే రలచియుండిరి. ఐరోపా దేశీయులలో నత్యంత గర్వింపబడు జాతివారి వార సమానులు, సంపూర్ణముగ సమానులు. అనేకజాతులవారుగల స్వచ్ఛంద ప్రజల సామ్రాజ్యములలో తమ జాతీయ గమ్యస్థానమునకు ప్రాకులాడుచు స్థానికస్వపరిపాలనముగలిగి తమదేశములలో తాము స్వచ్ఛంద పౌరులుగా నుండవలయునని వారు వాదించుచున్నారు. వారి నెవరు కాదనగలరు?

ఉపసంహారము.

ఇప్పుడు మనకు సమయమువచ్చినది. మన యలసభాసమున మనము ప్రోసివేయవలయును. గమ్యస్థానోన్ముఖులమైన మనము నడుము విగగట్టుకొనవలయును. అగమ్యస్థానము మన మచేక్షింపదగినవారిలోనత్యుత్కృష్టమైనది. అదియొక్కగౌరవ మచేక్షించిన కనదాయందలి పరామి వారిని దక్షిణాఫ్రికాయందలి బోయరులను తృప్తిపరిచియున్నది. వారిపుట్టిండ్లును నకునోడ్డువారిలోనుగగలుగులు, శ్రీఘ్రముగా నేరచ్చునని నేను తలచునట్లు, అస్థితిమనకువచ్చు నెడల ఇంగ్లాండును హిందూదేశము నుబంధించు సంబంధములు బలపడునేకాని ఊహింపనేరవు. ఆధ్యాత్మిక ప్రాచ్యదేశమునకు పాశ్చాత్యత్వావము వచ్చియున్నది. ప్రాచ్యకాలంత్ స్వభావమును పాశ్చాత్య క్రియాత్మక సమ్మేళము చేయునెడల మన కపజయము కలుగనేరదు.

హిందూదేశమునందలి యిట్టి జనానులకంటె మన దెక్కువ మందిగిలిలోనున్నాము. హిందూదేశ ప్రజల బలమును అభివృద్ధి నందుచున్న యేకీభావమును గ్రహింప గారంభించినాము. సామ్రాజ్యమందు తాను వాస్తవముగా నమానమైన భాగస్వామ్యము ననుభవింపవలయునని హిందూదేశము తెలిసికొని తనకు లభించిన మహాతీర్థమును సాగ్ధముగ వినియోగపఱచుచున్నది. గమ్యస్థానమునెడి మూలలో జాతీయత వ్యములు మొదలగునవి కరగి యదృశ్య మగుచున్నవి. హిందూదేశము గ్రహించినట్లే యింగ్లాండుకూడ గ్రహించినది. ప్రధానమంత్రిగారి మూలముగా నాంగ్లేయప్రజలు మనకీటు చెప్పియున్నారు. "మీరు ముందుగా వాగ్దానముచేసిన సహాయమును మేము ప్రశంసాప్రీతిపూర్వకముగా నామోదించుచున్నాము. ఈసామ్రాజ్యము జాతీయతాది భేదముల నెఱుంగదు. ఇందలిరాజకీయక్రమక్రమ ప్రజలందఱును సమానప్రతిపత్తి గలవారు; మన సామాన్యస్వామ్యములను భవిష్యత్తునీ కాపాడువిషయమున సమానపాద్యతగల సమిష్టి ధర్మకర్తలు. మన కేతన మందఱకు నేకీభావమును నూచించునది; ప్రపంచమంతయు నాయుధములతో నెదిరించినను, ఆయేకీభావము భిన్నమగు నది కాదు. న శించు నదియు కాదు. ఇట్టి పతాకముకింద బ్రీటిషునైపులతోను రాష్ట్రీయనైపులతోను సమానముగా భుజాభుజిని నిలువనెంచిన మిసమానము నికడనుండి మనపూర్వకమైన సంపూర్ణ కృతజ్ఞతతో మేము కొనియాడుచున్నాము."

గతవిషయమును విచారించుటవలన ప్రయోజనములేదు. భవిష్యత్తులనునందు కొనుటకు సిద్ధముగా నుండము. అఫలము నాకు ప్రకృతిమగుచున్నది. నాదేశము ప్రపంచజాతులలో గౌరవార్హమైన స్థానము నాక్రమించు కొన్నట్లు నాకు గానించుచున్నది. ఈమె పుత్రులు విశ్వాసపాత్రులగు సహోద్యోగులగును మిత్రులుగను గౌరవింపబడి, తమ శక్తిసామర్థ్యములను గుర్రెటింగి సామ్రాజ్యభారమును తీరసాధించి మనమహాసామ్రాజ్యమందలి కార్యనిర్వాహకసభలలో కూర్చునట్లు నేను చూచుచున్నాను. హిందూదేశము భూతావకాశమున భవిష్యత్తు తీర్థిమాత్రినో మఱువవలెనని యావనోత్పాదమునొందనట్లులగపడుచున్నది. గంగాయమునాతీరములందలి యిసుకదిట్టవిలూడ నేకాకియగు కాకి యొకటియొడిగింపమాత్రముననేమి కాగలదు?

నేనుదానిని విను. భవిష్యత్తు తీర్థి దేశమును ప్రకటింపుచు నమృదములోనికి ప్రవేశించుచున్న యామహాదేవుల గానములలో నాకర్షణములు నిండుతున్నవి. సోదరప్రతినిధులారా, మనము మనపూర్వులవలె మనహృదయములను పరిశుద్ధముగనుంచుకొందము; అప్పుడే యాసందేశము ఫలించగలదు. మనహృదయ కల్పించుకొనిన యల్పభేదములను మనము మఱిపోవుదము. మన మణువమగిలి దురభిమానమును పరిత్యజింతము. అలాగింపకయే తెచ్చివెట్టుకొన్న యభిప్రాయభేదముల న్నణుదీపేయదము. భవిష్యత్తులసంపాదనార్థమున మెల్లప్పుడును కృషిచేయుచుండము. మనము మనస్సును దేవునియెడల నిమగ్నముగావించుకొను నెడల, మన గమ్యస్థానము మనకు సిద్ధించునెడి సందేశము, ప్రపంచమంతయు తలక్రిందయినను, నెఱవేరకమానదు.

ఈదేశకర్తృలయమున సమావేశమైయున్న మనము, ఈ భవిష్యత్తులమును పొందుటకును, ఈగమ్యస్థానమును చేరుటకునుతగిన శక్తి సామర్థ్యము, యోగ్యతలను మనకొసంగు గాతమన్ని సర్వభావగు పరాత్పరనిప్రార్థింము.

తీర్మానములు.

ద్వితీయ దినచర్య (29-12-1914)

నేటిదిగను మధ్యాహ్నము 11-30 గంటలకు దేశీయ మహాసభ సమావేశమయ్యెను. తీర్మానములు కొన్ని యొక్కటా కట్టి గను పక్రమింపఁబడెను. ఆధ్యక్షులు మొదటి మూడు తీర్మానములను తామే యాపహరించిరి. మొదటిది మన రాజప్రతినిధిగారిగు హాజ్రింబ్రభువుగారికి నీటివలకలిగిన కళత్రవియోగమునకయ్యెను పుత్రవియోగమున కయ్యెను మనము సానభూతిని దెలుపుటకు సంబంధించిన రెండవది గంగాప్రసాదవర్మగారి మరణమునకై మనదుఃఖమునకతీయదేశమునది. ఎ. ఎస్. దేశాయి, బి. సి. ఛాటర్జీ గారుల మరణములకయ్యెను మనము వగచుటను, దేలియజేయునది. ఈమూడు తీర్మానములను నీకింద పొందుపరచుచున్నాము.

1-వ తీర్మానము.

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి ధ్యోత్యు పియోగము వలనను శ్వేతస్మరితవియోగమువలననుగలిగి యున్నవలె ఈమహాసభనాడునయపూర్వముగ అమసానభూతినివిన్నవించుకొనుచున్నాను. ఈమహా విపదతయందు స్వభారతి నులను శ్రీవారి దుఃఖమున పాలుపంచుకొనుచున్నాను.

2-వ తీర్మానము.

చిరకాలము నుండి దేశీయ మహాసభా విషయమున నధికముగ శ్రమించి టి బాబు గంగాప్రసాద వర్మ గారి మరణము వలన గలిగిన అధిక శోకము నీ సభవారు తెల్లడించుచున్నారు. సకల సద్గుణాలంకారులగు వర్మ గారి గుణగుణాలమును ఆయన సహకారమున స్నేహితులను దేశీయ లందరును గూడ నిరంతరమును స్మరించుచుందురు.

3-వ తీర్మానము.

దేశీయ మహాసభా విషయమున నధికముగ శ్రమించి నట్టి ముప్పిసిద్ధ దేశభక్తులగు అంబాలాళు శర్కాలాళు దేశాయి బాబు విష్ణుపద చటర్జీగారు మరణము వలన గలిగిన అధిక సంతాపము నీ మహాసభవారు తెల్లడింప గోరుచున్నారు.

ఈమూడు తీర్మానములను సభ మానమున దుఃఖము నూచింప నిలుచుండి యంగీకరించెను. నాల్గవతీర్మాన ముకపాదింపబడు నప్పటికి మన గవర్నరుగారిగు నెట్లందుప్రభువు గారు విజయముచేసిరి. అతీర్మానము మనగాజభక్తికి సంబంధించినది. దాని నీక్రింద ప్రకటించుచున్నాము.

4-వ తీర్మానము.

శ్రీ రాజవక్త్రవార్తిగారి నీ... పట్ల భారతీయులకు అధికభక్తిని ఆంగ్లసంబంధమునందుగల నిష్ఠామును నెట్టి ఇడుమలయందైననుగూడ సామ్రాజ్యపత్తిమునండి చలింపకుండుటకు దేశీయలొనర్చుకొనిన సిగ్గునకల్పమును శ్రీరాజవక్త్రవార్తిగారిని, ఆంగ్లదేశప్రజలకును, యీ సభవారు విన్నవించుచున్నారు.

(2) యాద్యారంభమున శ్రీరాజవక్త్రవార్తిగారు హిందూదేశమందలి ప్రజలకును ప్రభువులకును పంపినసందేశములను శ్రీవారికి ఈదేశీయులక్షేమమునందుగల ఆసక్తియును అభిమానమును స్పష్టపరిచి, చక్కగగోచరమై దేశీయులగు, ప్రజలయొక్కయు రాజులయొక్కయు అకరాగలతలు శ్రీవారిపట్ల మరింతదృఢమగుట చేకూరినందునకు సభవారుపొందుచున్నయత్సాహమును, కృతజ్ఞతను తెల్లడింపగోరుచున్నారు.

గౌ. బాబు సురేంద్రనాథబసేట్టిగారు ఉపపాదించిరి. సభవారందరును మహోత్సాహమున నామోదించిరి. గవర్నరుగారు తెదలిపోవమన్నయన బలపరచినవారి యుపన్యాసములు ప్రాప్తములుగా నుండవలసి వచ్చెను. అధ్యక్షుడుగారు మన గవర్నరుగారి రాకకు వారి సంతసమును దెలిపిరి. ఇదియే రాజధాని ప్రభువుగారు దేశీయమహాసభను గౌరవించుట యనుటను నూచించి ఇది మన యాకాంక్షరములకు దోహదమనిరి. ఇన్ని సంవత్సరములుగా దేశీయమహాసభ ప్రజలయొక్కయు ప్రభువులయొక్కయు సహకారము అతపరమని తెలియజేయుచుండినది. అట్టిది నేటికి సమకూరినది. కావున వెంటిండు ప్రభువుగారి యాదాప్తమునకు తగిన కృతజ్ఞత, మాటలతో చెప్పనలవిగాదు. అట్లు చెప్పనలవియైనను గాకున్నను వెంటిండు ప్రభువుగారి నేటిరాక మానవప్రతిష్ఠాపనలన్నింతకాలము జ్ఞాపకమునకునుబడగలదు. ఈనమ్మకము మాత్రము మాకుగలదని ప్రభువుగారికి నిశ్చయముగా తెలియజేయగలందుకు అధ్యక్షులుసభవారివకము సంతసమును తెలుపుచున్నామనిరి. పిమ్మట వెంటిండు ప్రభువుగారు సభవారియందారావములగొనుచు మెలవడువారైరి. విదవతీర్మానము తరువాతమరల మొదలుపెట్టబడియెను.

5 వ తీర్మానము.

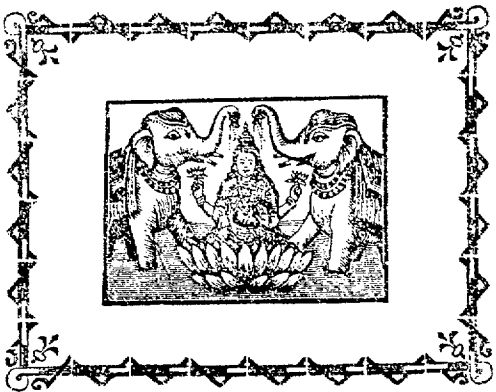
హిందూదేశపు నైస్యమును యాధ్వరంగమునకు పంపుట వలన, సామ్రాజ్యమునందలి తక్కిన దేశములవారిలో పాటు సమముగ నీదేశీయులకూడ పోరుటకు సిద్ధముగ నున్నారను విషయమును తెల్లడించుట కకకాశము కలిగించి నందునకు తమసంతకమును, తమకృతజ్ఞతను యీసభవారు రాజప్రతినిధిగారికి తెల్లడింప గోరుచున్నారు.

సభ జరుగుచున్నది.

నోటి ను

ఈ వారమున నీ వారము ముఖ్యసభ లనేకములు జరుగుచున్నవి విశేషముల యుత్తరము లను ప్రతినిధులు సాధ్యము కాలేదు. కొన్ని ప్రతినిధులు ప్రాంతములనుండి నిక ప్రతినిధుల బహిష్కారమును అనుభవించుచున్నది. నీ క్రమభంగములను చూడవలెను ముందుగా.

ప్రతినిధులవలె.

ఆంధ్ర పత్రిక

1914 వ సం. డిసెంబరు నెల 29 వ తేది

మంగళవారము.

హైందవ జాతీయమహాసభ.

హైందవ జాతీయమహాసభ "సంజేమాతరం" గంభీరముగా ఆంధ్రమున జాతీయ మహాసభ ముఖ్య కార్యక్రమ మువక్రమమైన నాటకమును జాతీయమహాసభయందు నూతననికాసము నియమించింది. విశేషము స్వతంత్రముగా దానిని ప్రజానాయకులు హిందూదేశభ్యుదయము నకు ప్రతిభాపరిచాలనా సంబంధావసరము నంగీకరించుచు నాత్మప్రత్యయమును నాత్మగౌరవమును హైందవజాతీయ నిర్మాణమునకు మూలసూత్రము అని గ్రహించిరి. అంతటి ప్రయత్నము నిరుపమానంబైన వర్తమాన మహాసంగ్రామస్థితి ఈసూత్రభావమును బలపరచినది. ఆత్మప్రత్యయ రహితంబైన దేశమునకు, జాతికి, పునఃసృష్టి యసంభవము. రణరంగమునకు హైందవయోధులు చూపు శౌర్య కర్మాగ్రములును హిందూదేశమునకు హైందవ ప్రజలుచూపు గాఢమైన స్వామిభక్తియును ప్రజాచాలకులను దృఢపాశబద్ధులనుగా చేసినవి. హైందవ పులకబెట్టె ప్రజలును హిందూదేశస్థితిని నూతనభావముతో జూడనారంభించిరి. ఆ ఏక్షణవలె నామమును నిర్ణయించుట కిది తరుణము కాదు కాని చాలకమును హిందూదేశమునందు దేశభ్యుదయమునకై నూతనజిహ్వ యేర్పడవలసి యున్నది. ఆపరిస్థితిని జాతీయమహాసభాధ్యక్షులు భూపేంద్రనాథబాసుగారు వాచిప్రారంభోపన్యాసంబు నందు దివ్యతరముగ నిరూపించిరి. "హిందూదేశ సంతానము బ్రతిమనామాజ్యమునందలి ఇతర భాగవాసులకు గల పౌరత్వస్వత్వములను, ఈదేశమితర భాగములకుగల బ్రతిమనామాజ్యంతగలైన స్వపరిపాలన స్థితిని, గలిగియుండుట జాతీయమహాసభాదర్శిమని అగ్రాసనాధిపతి తెలిపిరి. ఆయాదర్శిప్రాప్తివసరమైన సంస్కరణములలో మొదటిది ఇంగ్లాండునందలి హిందూదేశమంత్రి సభను సంస్కరించుట. మంత్రియొక్క వేతనమున కాంగ్ల దేశాదాయముతో సంబంధమును గల్పించుటవలనను, సభయందు ప్రజాప్రతినిధులను జేర్చుటవలన నీకార్యము సఫలమగునని భూపేంద్రనాథబాసుగారు వ్యక్తికరించిరి. ఇంగ్లాండునందలి సంస్కరణమువలెహిందూదేశమునందును పరిపాలనపద్ధతిని సంస్కరింపవలయును. వర్తమానకాలము నందువలె ముఖ్య

ధికారులలో 140 మందియూరద్యములకు 70 హైందవులుగాక ఉత్తమ హైందవధికారులసంఖ్య ప్రజాబాహుళ్యమునకును దగినటులు హెచ్చింపవలయును. సామాజ్యశాసనసభ 1773 వత్సరమునందు మువ్వరుసభ్యులతో నారంభమై 1909 సంవత్సరమునందు 60 సభ్యులను బొందగలిగినది. అనధికార సభ్యులయధికారమును క్రమముగ వృద్ధిని జెందుచున్నది. ఈయభివృద్ధిస్వపరిపాలనాదర్శమునకు పాపముగనున్నది. గవ్యస్థానమును జేరుట కనేకములైన మార్పు లవసరములు. హిందూదేశ పరిపాలనము వర్తమాన కాలమునందు నిరంకుశాధికారాయత్రిము. నిరంకుశాధికారాభి మానులు నానాజాతిభేద సంకలితంబైన హిందూదేశమునకు ప్రజాతంత్రపరిపాలన మనువయక్తమని వాదించుచున్నారు. సభాధ్యక్షుడు మన దేశపు ప్రస్తుతస్థితియందు జాతీయవాదుల యాదర్శము ప్రయోగయోగ్యము కాదనియును బ్రతిమనామాజ్యంతగలైన స్వపరిపాలనము ప్రయోగయోగ్యంబనియును యుక్తి యుక్తంబుగ నిరూపించెను. ఏబడేండ్లకు బూర్వమునందలి జపానుదేశ స్థితితో మన ప్రస్తుతస్థితిని బోల్చిచూపుచు మనము నిరాశనుబొందవలసివచ్చింది. లేదని బాసుగారు హెచ్చరించిరి. హైందవ జాతీయనిర్మాణమున కవసరములైన ఆయుధశాసన సహాయము తాత్రధర్మ శిక్షణము మొదలగు విషయము లుపన్యాసము నందు సూచింపబడినవి.

సంభాషణమంతయును నుదారభావ సమన్వితంబై యున్న తాదర్శయుతంబై యుప్పుచున్నది. జపానుదేశమునందు ప్రాచీనతీర్థి సాయోగఫలము వ్యక్తమైనది. ఆ సమన్వయే హిందూదేశము నందును వ్యక్తముగా వసియున్నది. హిందూదేశము విశాలమైన దేశమైనను, హైందవులు వివిధ మతావలంబనులైనను, పలుభాషలను మాటలాడెడివాడైనను వారికి తగిన యవకాశము గలిగినపుడు వివేకమునందుగాని శీలమునందుగాని ధైర్యధైర్యము లందుగాని యేజాతివాదీని తగ్గరని లోకమునకు వ్యక్తమైనది. ఆసియాఖండము యొక్క రణరంగమునందు జపానీయులుచూపిన శౌర్య సాహసములను యూరపుఖండ రణరంగమునందు బ్రతిమనామాజ్య రక్షణార్థమై హైందవయోధులు చూపుచున్న విషయము లోకమునకు వ్యక్తమైనది. కాని, హైందవులు ప్రబలజాతీయతను గడించి గవ్యస్థానమును జేరుటకు చిరకాలము పట్టును. జాతీయనిర్మాణమునకు పునాది విద్యావ్యాపనము ప్రజావబోధము. ఈ కార్యమును నితరకార్యముల కంటె ప్రజాపాలకులసంయోగబలమువలన ఫలితము గావలయును. ప్రజానాయకు లాత్మగౌరవ ప్రత్యయముతో బాటుపడవలయును. పాలకు లుదార భావభరితులై హైందవ జాతీయాభ్యుదయమునకై బ్రతిమనామాజ్య సహజంబైన స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నభాముతో హైందవ జాతీయోద్ధృతాధ్యము పాటుపడవలసి యుండును. వర్తమానకాలమునందు హైందవ పుల యాదర్శంబులపట్ల సంపూర్ణంబైన సానుభూతిని గలిగిన హాండ్ల ప్రభువును మన యద్వైతవశమున పాలకులనుగ బడయగలిగితిమి. భూపేంద్రనాథబాసుగారి యీక్రిందివాక్యసరణిని భారతీయులందరును నేకభావ భరితులై దేశారాధన పరాయణులయి భారతనూతన నర్ధరించెదరుగాత.

"భవిష్య సంజేతమును ప్రకటింపుచు సమద్రమునానీక్రింద హిందువులు యామహాపట గానముతో కర్ణపుటము నందుచున్నది. సోదర ప్రతినిధులారా, మనము మనభూద్యుతతల వన హృదయములను శరీరముగ నుంచుకొనకు. అవ్యక్త యాసాదేశము ఫలింపగలదు. మన ఘట్టు కల్పించుకొనిన యల్పభేదములను మనము మఱచి

పోవలయు. మన మణుమగలిగి దురభిమానమును పరిత్యజింతము. అలాచింపకయే తెచ్చిపెట్టుకొన్న యభిప్రాయ భేదముల నణచివేయవలెను. భవిష్యత్తుల సంపాదనార్థము మన మెల్లప్పుడును కృషిచేయుచుండము. మనము మనస్సును దేవుని యెడలను దేశముపట్ల నిమగ్నము గావించుకొను నెడల, మన యభిప్రాయము మనకు సిద్ధించుటతథ్యము. ప్రపంచమంతయు తలక్రిందయినను, మన సంకల్పము నెరవేరకమానదు."

ప్రభుత్వమువారు స్కూలుపైనలు పరీక్షలో దేశభాషలకు కొంత ప్రాముఖ్యము నియ్యనెంచి కొన్ని మార్పు లొనర్చినారు. ఇదివరకును ఆభాషల విషయమున భాషాంతరీ కరణమును వచన రచనయు మాత్రము నిర్బంధముగా నుండెడివి. ఇప్పటి మార్పు ననుసరించి ఆమాత్రము చాలదనియు కొన్ని పఠనీయగ్రంథములు నియమింప బడవలసినదనియు పరీక్షార్థులకు కొంతవ్యాకరణ జ్ఞానముండవలెను చూడవలసినదనియు తీర్మానించి తదర్థము సలహాలను తెలుపవలసినదని విద్యాశాఖాధికారిని గోరియున్నారు. విశ్వవిద్యాలయమువారి తీర్మానమును బట్టిచూచినను ఇటీవల కాకినాడలో గవర్నరుగారు చెప్పినమాటలను బట్టిచూచినను ఈ యుత్తరువులోని వ్యాకరణ జ్ఞానమునది గ్రాంథికభాషకు సంబంధించినదనియే యూహింపవలసియున్నది మరియొక మార్పుకూడ కావచ్చుచున్నది. పరీక్షకు నిర్బంధముగా దేశభాషలను స్వీకరింపలేని పరీక్షార్థులు సంస్కృతమో ఇతర పురాతన భాషలో లేక ప్రస్తుతపు పాశ్చాత్య భాషలో తీసికొన వచ్చునట. ఈ నిబంధన ఇక్కడి దేశభాషల నభ్యసించ వీలులేని ఉత్తరదేశీయులను విరోధా దేశీయులను మన సునదికొని చేసినట్లు కావచ్చుచున్నది దీనివలన దేశభాషాస్వరూపేయే సంస్కృతము నభ్యసించి యో ప్రాచీనభ్యసించియో విద్యాభ్యుత్తిరులు కావచ్చును. కాని ప్రాచీనభాషయగు సంస్కృతమును విదేశభాషలగు ఫ్రెంచి ఇత్యాదులును దేశభాషలకంటె కష్టతరములగుటచేత దక్షిణ ఇండియా దేశభాషలకు నీ విశేషసూత్రము ఏ మాత్రమునవ్వయింపదు. ఈరీతిగా దేశభాషలకు విద్యాలయములలో మరల తీవ్రము పోషియుండుట న్యాయమాత్రమచుటకు సంజేహము లేదు.

జాతీయమహాసభా చారిత్రమునందు నేడొక నుదినము. సకలారణ్యంబులకు మూలంబైన మహాసంగ్రామంబు హైందవులను నాంగ్లేయులను నేకభావ బద్ధులనుగా చేసినది. పాలకులకు ప్రజలకట్టి విశ్వాస పత్యయములు బలపడినవి. పాలితులు స్వామిభక్తి తత్పరు లయిరి. పాలకపాలితులకు గల సాశంకభావ మంతరించుటకు దగినకాల మాసన్నమయినది. పాలకపాలితులు బ్రతిమనామాజ్య రక్షణార్థమయి ఏకాగ్రచిత్తముతో పాలు పడుచున్నారు. హైందవప్రజలు సభావేదికలకుండియు ప్రతికాముఖంబుల నుండియు రాజభక్తిని ప్రకటించుచున్నారు. అధికారులు సభావేదికల నలంకరించి ప్రజానాగమును బడయుచున్నారు. నేడు హైందవ జాతీయమహాసభను శ్రీ వెంట్లాడు ప్రభువలంకరించి హైందవ జాతీయోద్ధృతములపట్ల బ్రతిమనపరిపాలకులపట్ల సాదరభావమును వ్యక్తీకరించెను. సభాధ్యక్షుడు భూపేంద్రనాథబాసు చెప్పినటులు భావికాలమునందు హైందవ జాతీయజీవనమునం దీదినము పుణ్యాదివసంబుగ బరిగణింపబడుట సత్యము. ఇతరాధికారులును శ్రీవారి మాన్గము నవలంబించిన హిందూదేశపరిపాలనము సుకరంబై దేశభ్యుదయకరంబై పాలకపాలితులు స్థిరమిత్ర పాశుధులు గాగలరు.

TELEGRAMS.

and 5 in the morning and a little later a splash was heard on port side. All attempts were made to save the man and the body has not yet been found. It is surmised that he sat on the rail and apparently may have dosed off to sleep or overbalanced and fallen into the sea.

Arrival of the English Mail Steamer.

BOMBAY, December 28.

The English Mail steamer "India" with Mails of the 6th instant arrived here this morning bringing nearly 200 passengers on board among whom were the five architects who are engaged in Delhi town-planning. They are Messrs. Baker, J. W. Wilson, C. Walgate, J. Macgregor and E. L. Lutyens. Mr. Chamier, wife of Justice Chamier of Allahabad also arrived from home. The "India" left London one day late and in the channel and the Bay she encountered rough weather. Her delay at Malta and Gibraltar is attributed to be the cause of her arriving late here.

The Mail Steamer Report.

BOMBAY, December 28.

The mail steamer was signalled at Bombay at 7-5 hours to-day and the mails left Bombay by postal express train at 14-10 hours.

The Congress: Press Opinions.

BOMBAY, December 26.

The morning papers publish comments on the Congress speeches. The "Bombay Chronicle" in the course of a lengthy leading article endorses the expressions of Mr. Basu regarding the aims and purpose of the Congress and congratulates him on his admirable speech. With regard to his reference to the India Council Bill the paper says:—The fact remains that the Bill did not fulfill the demands made by the Congress last year when the deputation went to England to press upon the Government and it introduced provisions of a most dangerous character. In our view its rejection no matter how brought about was a matter for congratulation, and it has left the ground clear to press forward reforms of more satisfactory and wholesome character which Mr. Basu admirably outlined yesterday.

"The Times of India".

The "Times of India" in the course of its remarks, admires the sentiment of Mr. Basu to lay aside the controversial matters and present to the world the spectacle of a United Empire, but the paper says:—"It would be hard to say that the future policy of the Congress has been outlined by Mr. Basu. His dreams are too vague to be dignified by so precise a word, but he has at least given an indication of what he thinks that policy should be. He holds up the ideal for India co-ordination and co-operation, for partnership on equal terms but his sketch of the future constitution of India does little to show what shape his ideal will really assume whether it is to be modelled on lines of the Commonwealth of Australia or the United States of America modified according to Indian conditions nor does Mr. Basu tell us what are "Councils of Empire" in which he hopes the sons of India sitting. He must not complain therefore if he hears what he calls solitary raven croak from the banks of the Jumna and Ganges. Participation in his vision is impossible until he has explained it more fully. It has been well said that we march to different drummers. (Censored.)

SOUTH INDIA.

The Tenth Uchiya Conference.

PARLAKIMIDI, December 28.

After the President's address on the 26th in the Tenth Uchiya Conference the Honourable Mr. Dess of Cuttack moved the first Resolution affirming their loyalty to the British Throne and praying for the success to the British Arms in the present war. The Resolution was duly seconded, supported and carried. Three more resolutions also were passed lamenting the deaths of Lady Hardinge and Lieutenant Hardinge, Raven shamlong Commissioner of Orissa and the Rajah of Mandasa a great patron of literature. The Conference met again on Sunday at one noon. The proceedings again commenced with the singing of the National Songs. Mr. Sadashiv Vidyabhusan moved a resolution condoling the Honourable Mr. Dess for the loss of his only brother only four days back. The most important resolution of the Conference namely the resolution regarding the constitution of all Uriya speaking people now scattered over Ganjam, Jeypore Behar and Orissa into a separate province under a separate administration was moved in a most eloquent and convincing speech by the Honourable Mr. Das seconded by the Rajah of Mandasa supported by representative speakers and carried Namicon. The next resolution advocated Uriya as Court Language in Singhbhum, Phulesar, Padmapur and Chandrapur and Jeypore in the Madras Presidency.

The seventh resolution was with reference to the provision of an Independent University for all the Uriya speaking people. Other resolutions prayed for a Railway between Khurda and Sambalpur for opening more elementary and secondary schools for Uriya boys and girls with Uriya teacher, for the constitution of Jeypore in the Vizagapatam district into a separate district without which the moral, material and educational progress and advancement of people in the said territory is impossible. The Raja Sahib of Parlakimedi thanked the delegates and visitors. The usual thanks were given to the President of the reception Committee the Volunteers and the Rajah. Amid cheers to their Majesties and the singing of the National Anthem the Conference was brought to a successful close. The session throughout was conducted with great moderation enthusiasm and order. Great credit is due to the Rajah of Parlakimedi for the unqualified success of the Conference. The most practical resolution of the Conference was the resolution to meet the cost of the medical man in the service of the wounded in the war

TELEGRAMS.

during the continuance of it at 300 Rupees monthly. More than 2000 Rupees was subscribed by on the spot the Rajah of Parlakimedi giving 600. The next Conference meets at Sambalpur. (By wire from a Correspondent.)

UNITED PROVINCES.

The Moslem Educational Conference.

The President's Address.

DELHI, December 27.

Haji Rahim Buksh in his Presidential address at the Mahomedan Educational Conference alluded to the war pointing out England's just cause and dwelt upon the basis of their loyalty to the British Raj. He said:—"I am assured that nobody for a moment will contest that under the Government of His Majesty the King-Emperor we enjoy perfect peace, security and contentment and above all that which is the birthright of all men the performance of our religious rites without let or hindrance." The President then referred to the educational problems which he said were in a fluid state and pointed out that they must follow the beaten track. He touched on religious education and said religion divorced from education could only tend to make products of intellectual pugilists. He held that it could not be contended that oriental love and religious training were not productive of best culture and instanced Sir Syed Ahmad and Nawab Vikar Ulmuluk to prove his point. While admitting the great benefits to Moslems from Western education he argued that the oriental side of the proposed Aligarh University should be strong and substantial and suggested provisions for the teaching of Arabic and of a degree in Theology. Haji Rahim Buksh referred to the proposed Moslem University and said:—"The fate is that Indian education as given by the Universities has come to be thoroughly dominated and paralysed by artificial examinations on the one hand and text books on the other which test the memory but not the intelligence of the students. The result is that some of the gifted students may rise above the trammels of this rigid and unprofitable system but the vast majority succumb slowly to the slavery of the text books and the fetish of the examination. I trust that our University would not be a blind imitation of the existing Universities and that when the time will come to work out its shape and its scope you will not forget the evils of the present system." After alluding to the King Emperor's speech, to the Calcutta University, the Government of India Resolution on educational policy and the new educational institutions either created or contemplated, he said, that these and other similar movements had given the lie direct that the future policy of the Government of India would be to curtail and cripple the progress and scope of University education. The President then examined the Moslem position in relation to higher education and said it was "ill very bad" and appealed for strenuous efforts to meet the deficit and come abreast of other communities teaching technical education. The President said:—"I think that as in western education so in the matter of industries and commerce our friends have already got the start of us. Thirty years ago the cry of the Indian Mussalmans used to be the cry of despondency and in the matter of English education we have allowed ourselves to lag behind. Thirty or forty years hence I am afraid the burden of our cry would be that we have fallen far behind other communities in the more peaceful vocations of manufactures, commerce and industry." The President concluding pleaded for the expansion of female education and dwelt upon the importance of the conservation of ancient learning and said that education like charity blesseth him that giveth and him that receiveth.

The Commissioner's Speech.

The following is the full text of the Commissioner's speech referred to yesterday:—"I am not here with any intention of making any kind of speech to you this morning. I apologise for delaying and interrupting your proceedings but after the words which I have heard I move just the same one thing to you. All I want you to realise is that we English men deeply feel and deeply sympathise with the difficulties of the Mahomedans of India at this crisis. We deeply realise these difficulties and we are proportionately grateful and appreciate the splendid loyalty and the great practical wisdom which the Mahomedans of India have shown at this time. The administration of this country is becoming more difficult and more complicated every day but I assure you that encouragement and support which we receive from the knowledge that our efforts are understood and appreciated and we really see that you know and understand after fifty years experience that our ideals are your ideals and that our government is broad-based on the goodwill of the people of this country. I tell you gentleman, that the realisation of this fact is of the greatest assistance and the greatest encouragement to us in our daily task. We go forward with a higher courage and a greater confidence because of the attitude of the great Mahomedan community of India. Gentlemen I wish all success for your Conference. May your deliberations be ruffled for the good and advancement of your community. I feel that in the presence of general Kitson I must not fail to admit the loyalty which this district and this division has shown. We have in the person of Malik Mubarak Khan Saheb a gentleman why is now paying for a squadron of the 9th Lancers with which he has been associated for many years of his life and has accepted as special contribution for the cause of this war the cost of a squadron of the Lancers exclusion help from this own pocket.

PUNJAB.

Hindustan Bank Case.

LAHORE, December 28.

The appeal preferred by Daulat Rai, late Managing Director of the Hindustan Bank, against the sentence passed on him in connection with falsification of accounts and balance sheets will come up before the Chief Court on the 5th January.

బళ్లారి నరసవినిదిని సభవారు.

1914 న సం॥ ౧౦ డిసెంబరునెల

30 బుధవారం సాయంత్రము 5 గంటలకు

శ్రీ కృష్ణ లీల.

31 తేది గురువారం రాత్రి 9-30కి

చిత్రనళియనాటకము.

తాతాము త్రియప్పక వీధిలో చెంగాబజారు

హాల్ తియట్రికలు హాలులో ప్రదర్శించెదరు

టికెట్లధరలు మామూలు ప్రకారము.

రావుబాదర్ సి. హెచ్. గౌడు

డి. మాధవరావు,

ప్రెసిడెంటు.

జనరల్ మేనేజరు.

స్థానిక వార్తలు.

క్రీస్తునులో జరగు మహాసభల

కార్యక్రమ సంగ్రహము.

30-తేది బుధవారము.

హైందవజాతీయమహాసభ, డౌటన్ హాలు. పూ. 11-0

నిమ్మ బాతుస్థూరక సంఘము, బహిరంగసభ,

ఉండర్ గ్రూప్ హాలు.

హైందవోద్యోగి సంఘము. ప్రభు సాంధ్యభోగ

సమావేశము.

సా. 4-30

ఆస్తికమహాసభ, జోన్స్ వీధి.

ప్రా. 7-30

తియసాఫీల్ కన్వెక్షన్, ఉపస్థాపనము ప్రా. 8-0

31-వ తేది గురువారము.

తియసాఫీల్ కన్వెక్షన్, అజిలెంటు

గారి సవ్యకసమావేశస్థానము.

ప్రా. 8-0

విద్యావిషయక మహాసభ, ఆవరణము.

మ. 12-0

నిమ్మ బాతుస్థూరక సంఘము బహిరంగసభ.

ఉండర్ గ్రూప్ హాలు.

1915-వ సంవత్సరము, జనవరి నెల

2-వ తేది శనివారము.

చెన్నరాష్ట్రీయ సమాకార మహాసభ, పచ్చ

యప్ప కళాశాల.

పూ. 11-0

రిప్పక ప్రభువుగారి ప్రతిమ తెరువబడుట:—

ఈనగరమున మాంటురోడ్డునందు నిర్మింపబడియుండు రిప్పక ప్రభువుగారి ప్రతిమ కిముదమున ఉచ్చకమహాత్మ్యన మతివిభవముగ జరుపబడెను.

శ్రీపథనియాంధివర్ అన్న దాన సమాజము:—

టి. ఎమ్. కొరసామిప్పిగారి ద్రవ్యసహాయముతో నాలు పిల్లల కొవిలెడి, వి. శ్రీనివాసమొదలగు గారి భూజామలమున నేను మంగళవారము ద్వాదశివరము ననుసరించి సుమారు 75 మంది వీధిపరదేశంకు అన్నదానము చేయుచుండెను.

నగరనిర్మాణపద్ధతి:—దీనికి సంబంధించిన ప్రదర్శన

నమొకటి నెలలు హానులో జనవరి నెల 16-వ తేది సోమవారము మొదలు ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది శనివారమువరకు తెల్లవారి 7-30 మొదలు 11 గంటలవరకు సాయంత్రము 4 మొదలు 6 గంటలవరకు నిర్వహింపబడును. జనవరి నెల 10 (?) వ తేది మొదలు ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేదివరకు ప్రతిసాయంత్రము మున్నెండు మొదలు 7 గంటలవరకు ఇంజనీరింగు కాలేజియందు నిరసన నగర నిర్మాణమును గూర్చి ప్రాఫెసర్ గోడ్స్ గారు ఉపన్యాసము లాసంగెదరు. ఈయన యాసనముల విభాగములుగా విభజింపబడి, ప్రభుభాగము జనవరి 18-వ తేది మొదలు 23-వ తేదివరకు, స్వీటియభాగము 25-వ తేది మొదలు 30-వ తేదివరకు తృతీయభాగము ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేది మొదలు 6-వ తేదివరకు, ఒకసంగంబును. ఉపన్యాసములకు వివరములు కార్పొరేషన్ ప్రెసిడెంటుగారి దరఖాస్తునెట్టి కొని టికెట్లును పడయవచ్చును. ఆ టికెట్లుతో ప్రదర్శనమునకు చేరవచ్చును. అన్యథా ప్రదర్శనమును చూడగోరువారికి టికెట్లు వాణిజ్యమున కమ్మబడును.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTERS' AGENCY)

GREAT BRITAIN.

The British Seaplane Raid.

German Accounts of the Aerial Fight.

LONDON, December 28.

According to German official accounts the British seaplanes dropped bombs on German warships doing little damage. They were also active in the neighbourhood of Cuxhaven aiming at the gasworks. German airman counter-attacked dropping bombs on destroyers accompanying the seaplanes. The fog prevented pursuit.

It is stated at Harwich that in a dense fog at Cuxhaven it was hardly possible to distinguish the movements of combatants. No British casualties are reported.

British Firmen's Exploit.

Drop Bombs on Langeoog.

LONDON, December 27.

The "Lokalanzeiger" states that four British airmen dropped bombs on the island of Langeoog at Christmas.

FRANCE.

A PARIS COMMUNIQUE.

Enemy's Unsuccessful Attacks.

PARIS, December 21.

Last evening's Communique said:—The enemy after directing heavy Artillery and Infantry fire all night against our positions at Laboisselle and the vicinity, delivered two unsuccessful consecutive attacks. We hold in strength the trenches captured near Puissalaine. We have consolidated the occupation of ground won near the trench of Calonne and on the heights of the Meuse.

BELGIUM.

The Battle in Flanders.

Two Thousand Germans Captured.

LONDON, December 28.

As a result of five days' incessant work in sapping, the Belgians have captured thousands of Germans near Lombartzyde by an attack on the flank trenches which the Germans left exposed after they were driven from their advanced positions near Neuport by the British fleet. While sapping was in progress the German front was kept busily engaged. Then at a given moment the Belgians rose from the trenches completely surprising the Germans who surrendered. Out of three thousand Belgians only a few were killed and twenty wounded.

RUSSIA.

Fighting on the Bzura.

Fearful Slaughter of Germans.

LAHORE, December 28.

The following are the 'C. and M. Gazette' cables:—London, 26th December:—Various correspondents dwell on the frightful slaughter of the Germans in the battle on the Bzura. The "Morning Post's" correspondent at Petrograd considers that such attacks cannot profitably be entrusted to new formations. It is probable that the losses fell entirely on Germany's best troops. On the night of Saturday and Sunday 7,000 troops trying to cross the river at Bolimoff were annihilated. They were mostly Wurtembergers from the French front. The work was mostly done by Siberian Rifles the force of attack is according to an Exchange Company's telegram described by captured German officers as unprecedented. (Censored).

Fighting in Poland.

Desperate Nature of Fighting.

LONDON, December 28.

The character of fighting in Poland is illustrated by the attack on Bolimoff near river Rakas the Germans advanced the Russians succeeded in lighting a farm in the wood in their rear. Germans were silhouetted in the glow and became easy mark for machine-guns mounted on motor cars and manoeuvring easily on frosty roads. Then the Russians delivered a counter-attack and killed thousands of the enemy also taking two Battalions of prisoners.

Slackness of Germans at Christmas in Poland is believed to portend the withdrawals of troops west ward.

AUSTRIA.

Austrian Peace Overtures.

Categorically Denied.

ALLAHABAD, December 28.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The "Post's" correspondent at Athens says that the Serbian Minister there officially and categorically denies the report of Austrian peace overtures to Serbia.

REPORTED UNOFFICIAL PROPOSALS.

The "Chronicle's" Correspondent at New York quotes a Paris message to a newspaper in America stating that Austria through Vienna bankers made unofficial overtures to the Allies offering Russia, Galicia, and Serbia Bosnia.—(Censored.)

GERMANY.

German Impressions.

On Soldierly Qualities.

LONDON, December 28.

The special correspondent of "Frankfurter-Zeitung", writing his impressions of the Allies' front praises the splendid equipments, and warlike appearance of the Indians who are well provided with winter clothing. He states that the comparatively small number of prisoners in German hands is due to the fact that they are forbidden to surrender without permission of the officers. Hence when the officers are disabled the Indians fight till they are killed. Everything he continues is done by the British to avoid exposing the Indians to the weather. They only spend the twenty-four hours in trenches and then have twenty-four hours rest. They are intelligent and good fighters.

The Hardened British Soldiers.

The correspondent was impressed with the number of hardened soldiers among the British. He says that the German Officers described the British as an army of non-Commissioned Officers. Their equipment and arms are splendid and their discipline excellent as is proved by their conduct in captivity. He says the new British recruits quickly become good and reliable soldiers. Further he praises the exceptional sharp-shooting of the French.

ITALY.

Italy and Albania.

The Occupation of Valona.

ROMA, December 22.

A Regiment of Bersaglieri will land at Valona to-morrow to replace the bluejackets.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

The Delhi Conspiracy Case.

LAHORE, December 28.

Messrs. Ross Alston, Brodway and Rai Malchand who conducted the prosecution in the Delhi conspiracy case, will be appearing for the Crown before the Chief Court on the 4th January.

Price of Wheat.

A Press Communique.

DELHI, December 28.

A Press Communique states:—It will be remembered that the Government of India recently summoned a conference at Delhi to discuss the situation arising out of the abnormally high prices at which wheat is selling in northern India. Prior to summoning the conference powers had been taken by the Government of India under Ordinance 9 of 1914 to enable them and the local Governments to ascertain the amounts of and if necessary to acquire stocks of any article unreasonably withheld from the market. In connection with this ordinance it appeared necessary also to deal with the question of future exports for if the application of the ordinance succeeded in reducing the price of wheat it is obvious that one of the immediate results would be a considerable stimulus to the exports trade. After a full discussion at a Conference with representatives of leading export firms at Karachi, the Government of India have decided that it is desirable to impose a reasonable limit on the quantity of wheat and wheat flour that should be exported before 31 March 1915. Thus the quantity has been fixed at 100,000 tons including flour expressed in terms of wheat reckoning from 1st December 1914 to 31st March 1915. The total will be distributed between the chief exporting centres viz., Karachi, Bombay and Calcutta on the basis of the average trade of these ports for the last three years. The Quantity allotted to each port will be distributed among the exporting firms in proportion to the average extent of their business in such an export. It has also been decided that export shall be permitted to United Kingdom and to British possessions only. Notifications have been issued by the Department of Commerce and Industry to-day.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

Lord Hardinge's Bereavement.

Reply to Messages of Condolence.

CALCUTTA, December 28.

The following reply has been received by the Bengal Chamber of Commerce to the message of condolence with the Viceroy:—His Excellency is grateful to you and the members of the Bengal Chamber of Commerce for your kind sympathy with him in his sorrow.

A similar reply has been received by the Bengal National Chamber of Commerce.

Commercial Firms in Calcutta.

Licenses to Liquidate.

CALCUTTA, December 28.

The enemy's following firms have been granted licenses to liquidate under the supervision of a Controller appointed by the Government of Bengal:—Smidt Danders and Co., Hdendeldt and Co., Wutow Guttmann and Co., R. Jager and Co., Fad Assmann and Co., Orenstein and Arther Koppel Feldt Alois Schwiger Austrian Export and Import Co., Meyer Sethbeer and Co., Schroder Achmist and Co., F. Schonert and Co., Deutsche-Asiatic Bank and E. Gruber and Co.

Licenses to Continue to Trade.

Licenses to continue to trade under control have been granted to Stein Forbes and Co., East India Cigarette Manufacturing Co., and Abdulla Solomon.

Licenses to Trade Uncontrolled.

The following firms have been licensed to trade uncontrolled:—Titaghar Paper Mills, Raili Bros., International Banking Corporation, Russo Asiatic Bank, Chartered Bank Bengal Chamber of Commerce, F. W. Heigers and Co., and companies managed by the Donai Tea Co., North China Insurance Co., and J. H. Gudah. The granting of licenses to other firms is still under consideration.

Appointment of a Controller.

Mr. E. E. Meugens has been appointed Controller to the Government of Bengal.

Conference of Indian Christians.

First Session at Calcutta.

CALCUTTA, December 28.

The First All-India Conference of Christians began at Bishop's College, Calcutta, to-day under the Presidency of Dr. George Nundy of Hyderabad, Deccan. Delegates attended from Bombay, Burma, Madras, Punjab, United Provinces, Bengal, Bihar, Central India, Central Provinces, Chota Nagpur, Orissa, Travancore and Cochin.

President's Speech.

The President said that the object of the Conference was to bring the various Christian associations into close touch to discuss matters affecting the community, to adopt measures which tend to promote the welfare of the Indian Christians and to represent to the Government their needs and grievances. Dr. Nundy said that Indian Christians were very divided but at this Conference they had come forward as a united body. The speaker thought there were really four million Christians and there had been a great increase in the last ten years. Their percentage of educated men and women stood highest among all the communities. Female education particularly had become widespread among Indian Christians. It was hoped that there would be material progress as a result of the Conference.

Resolutions were passed expressing loyalty to the Crown and sympathy with the Viceroy and Raja Sir and Lady Harnam Singh in respect to their recent bereavements. This afternoon the present law regarding Indian Christian was discussed.

BOMBAY.

Xmas Presents from Bombay.

General Barrett's Thanks.

BOMBAY, December 28.

H. E. Lady Willingdon has received the following wire from General Barrett:—Heartiest thanks from all ranks for Xmas puddings and best wishes for Xmas and a New Year to the women of Bombay.

PRISONERS OF WAR.

Arrive from Mombassa.

BOMBAY, December 28.

The Steamer "Humayun" arrived from Mombassa yesterday evening with some 16 men, 9 women and 13 children prisoners of war. The men entrained for Ahmednagar, women and children will be landed to-day and sent to Matheran.

Indian Wounded.

Arrival of Steamer "Syria."

BOMBAY, December 28.

The Steamer "Syria" arrived here yesterday from Southampton with three hundred and twenty wounded and sick Indian soldiers, some of whom were sent to Hospital and others proceeded up-country.

A Drowning Fatality.

BOMBAY, December 28.

On Saturday Alfred Brighton night Steward of P. and O. steamer "Caledonia" was found missing between 4

[illegible]

బొంబాయి

బొంబాయి వారంపాత క్రీస్తును బహుమానము
అందరి వారముగా గానంబడుచు.

బొంబాయి డిసెంబరు 28:— శ్రీనివాసాచార్యులు
శ్రీనివాసాచార్యులు వారముగా గానంబడుచు. బొంబాయి
వారంపాత క్రీస్తును బహుమానము అందరి వారముగా
గానంబడుచు. బొంబాయి వారంపాత క్రీస్తును బహుమానము
అందరి వారముగా గానంబడుచు.

యొక్కటేలు మొంబాసానండి వచ్చుట.

బొంబాయి డిసెంబరు 28:— యొక్కటేలు మొంబాసానండి
వచ్చుట. బొంబాయి డిసెంబరు 28:— యొక్కటేలు మొంబాసానండి
వచ్చుట. బొంబాయి డిసెంబరు 28:— యొక్కటేలు మొంబాసానండి
వచ్చుట.

గాయములు దినన మ్రోగవులు

గాయములు దినన మ్రోగవులు. గాయములు దినన మ్రోగవులు
గాయములు దినన మ్రోగవులు. గాయములు దినన మ్రోగవులు
గాయములు దినన మ్రోగవులు.

మొయిలుప్రేమరు

బొంబాయి డిసెంబరు 28:— 6వ తేదీ బహుళంలో బయ
లులో నీమొయిలు ప్రేమరు యొక్కడకు నేటి ఉదయమునవచ్చి
నాటి మొదలమరమి రెండు వందలమంది ప్రయాణికులవచ్చిరి.
నీమొయిలు ప్రేమరు యొక్కడకు నేటి ఉదయమునవచ్చి
నాటి మొదలమరమి రెండు వందలమంది ప్రయాణికులవచ్చిరి.

ప్రేమరుమొదలమరమి వడి చనిపోవుట.

బొంబాయి డిసెంబరు 28:— ప్రేమరుమొదలమరమి వడి చనిపోవుట.
ప్రేమరుమొదలమరమి వడి చనిపోవుట. ప్రేమరుమొదలమరమి వడి చనిపోవుట.
ప్రేమరుమొదలమరమి వడి చనిపోవుట.

లాహోరు.

సర్కారు కమిషనులు.

తెలపునండి తిరిగిరావలసియుండుట.

లాహోరు డిసెంబరు 28:— టెలపునండి తిరిగిరావలసియుండుట.
టెలపునండి తిరిగిరావలసియుండుట. టెలపునండి తిరిగిరావలసియుండుట.
టెలపునండి తిరిగిరావలసియుండుట.

హిందూస్తాను బ్యాంకు

లాహోరు డిసెంబరు 28:— హిందూస్తాను బ్యాంకు
ఇదివరకు మొదలగు డైరెక్టరుగవలసివచ్చిన బహుళమున
నెలది, బ్యాంకుయొక్క నిలువపుత్రమును, లెక్కలనుతప్పగ
లయావలసివచ్చినది నిదివరకు తీసివేసెను. దానివివాద
నిలది అప్పిలుచేసికొనెను. ఈయనెల్ల చీఫ్ కార్యదర్శి 5 తేదీన
హిందూస్తాను బ్యాంకు.

శ్రీనివాసాచార్యులు

లాహోరు డిసెంబరు 28:— శ్రీనివాసాచార్యులు
శ్రీనివాసాచార్యులు వారముగా గానంబడుచు. శ్రీనివాసాచార్యులు
వారముగా గానంబడుచు. శ్రీనివాసాచార్యులు వారముగా గానంబడుచు.
శ్రీనివాసాచార్యులు వారముగా గానంబడుచు.

శ్రీ

గోధుమలధర

దొరతమువారి ప్రకటన.

శ్రీ డిసెంబరు 28:— దొరతమువారి ప్రకటన.
దొరతమువారి ప్రకటన. దొరతమువారి ప్రకటన. దొరతమువారి ప్రకటన.
దొరతమువారి ప్రకటన. దొరతమువారి ప్రకటన. దొరతమువారి ప్రకటన.
దొరతమువారి ప్రకటన. దొరతమువారి ప్రకటన. దొరతమువారి ప్రకటన.

బర్సా

ఒక వాలంటీరుని మరణము.

రంగూన డిసెంబరు 28:— రంగూనలోని పురపాలక
సంఘమువారి అగ్ని ఉపశమనయంత్రములకు నూపరింబెండెం
టుగనున్న ఏ. ఆర్. రహమానుగారికి దేహధూనుం డి
క్రింది వార్తవచ్చినది:— రాజపురములో గురువారమునాడు
పురపాలక సంఘమువారి అగ్ని ఉపశమనయంత్రములకు నూపరింబెండెం
టుగనున్న ఏ. ఆర్. రహమానుగారికి దేహధూనుం డి

దెబ్బలుతినిన భారతీయ సైనికులు.

ఓమెనహేమరుగారి సహాయము

రంగూన డిసెంబరు 28:— తూర్పు ఆఫ్రికాలోన,
పరివృత్తం పంపుకాశిప్రాంతములకు యుద్ధముచేసి దెబ్బలుతిని
తిరిగివచ్చు సైనికులకు దైవ్యశాలలో 50 శతాబ్దాల సమర్పణకు
వలయు సామర్థ్యం ఓమెనహేమరుగారు, వారిభార్యయు
నిచ్చియున్నారు. 50 శతాబ్దాల సమర్పణకు వలయు సామర్థ్యం
నిచ్చియున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులొకవిన్నపము.

మా పత్రికకు చందాదారులుగా నుండు
వారిలో చాలమంది మాకు వ్రాయునట్లరములలో
తాము వారపత్రికకు చందాదారులొక విన్నపము.
తాము వారపత్రికకు చందాదారులొక విన్నపము.
తాము వారపత్రికకు చందాదారులొక విన్నపము.

పత్రికాధిపతి.

చెన్నపురిలో జరుగుచున్న

దేశీయమహాజనసభ-పత్రసభలు

(సర్వభారత పరిశ్రామిక మహాసభ)

ఇదివర కిట్టెజమున మహాజనసభల వార్షికసమావేశ
ములు ప్రారంభమైనవి. ఈనెల 28వ తేదీన పరిశ్రామిక మహా
సభ శ్రీయుత మన్మోహన దాసురాష్ట్రాగారి అధిపత్యముక్రింద
సమావేశమైనది. ఈసభ వారు పరిశ్రామిక విషయములవర్తించు
చుండగ శ్రీరాజరాజేంద్ర బార్డిచక్రవర్తిగారి ప్రతినిధులగు
శ్రీచెన్నపురి గవర్నరు వెంట్టెండు ప్రభువుగారుగూడ సభాసభ
నలంకరించుట ప్రధమగణ్యముగు విషయము.

సర్వభారతసంఘ సంస్కరణసభ

ఈనెల 27వ తేదీన హిందూస్తాను ప్రేమసభ
యవరాజుగారి అధిపత్యముక్రింద నీసభ సమావేశమైనది.
సుప్రసిద్ధ సంఘ సంస్కరణ సర్వభారతసంఘ
సర్. సి. శంకరనాయకుగారు మున్నగు ప్రముఖులు శ్రీయుత
రాజుగారికి బాసటయై సంస్కరణసభను జయప్రదముగ
కొనసాగించిరి.

దేశీయమహాజనసభ

29వ హిందూదేశీయ మహాజనసభ 28వ తేదీ మధ్యా
హ్నము 12 గంటలకు చెన్నపురిలోని నంగంపాకమునందలి
డౌటును మందిరమున సమావేశమైనది. చిత్రవిత్త పతాక
తోరణాద్యలంకార శోభితముగు నా విశాల మందిరములయ
ను కాలిడ నెడములేకండ ప్రతినిధి ప్రేక్షకజనసంకులమైయుం
డెను. సభనలంకరించిన దేశీయనాయకులలో వ్యాయమా
ర్యులు సర్ శంకరనాయకుగారు, కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు
న శేషగిరి అయ్యగారును, గౌరవనీయులగు ఆర్. సి. సి.
కారుగారును, భాజుబహద్దరు కుదుర్ బాబును సాహెబు
గారును దివాను బహద్దర్ ఎల్. ఏ. గోవింద
రాఘవయ్యగారును. డి. సి. రోలోగారును దివానుబహద్దరు
సి. కరుణాకర మీనమగారును అలివిసెంటుస్మగారును, కస్తూరి
రంగయ్యగారును, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
ను, ఆర్. శక్తిగోపా చార్యులు గారును. రామనాథగారు
ను. టి. రంగాచార్యులు గారును. సర్. నాటయ్య
ద్రాచర్మ్యుగారును, గౌరవనీయులగు సి. విజయరామనా
చార్యులుగారును. డాక్టరు స్క్విర్లుగారును గౌరవనీయులగు
వ్యాయమాత్రి సదానీవయ్యగారును గౌరవనీయులగు రావు
బహద్దరు రామచంద్రరావుగారును రావుబహద్దరు. ఆర్. ఎన్
మధోల్కరుగారును. కే. యల్. దత్తగారును. సి. పి. రామ
స్వామయ్యగారును. గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగా
రును వె. ద. కి. మి. డి. జమిందారుగారును. వి. ద్యా సా. గ. ర.
పాం. ద్యా గారును గౌరవనీయులగు రామ
అయ్యంగారును గౌరవనీయులగు ముక్కందనాధ బెనర్జీ
గారును గౌరవనీయులగు యస్. సి. హాగారును రావుబహ
ద్రు యస్. కృష్ణస్వామయ్యగారును రావుబహద్దరు సి.
యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారును కే. ఆర్. గురుస్వా
మయ్యగారును గౌరవనీయులగు హోలకరం జమిందారు
కే. ఆర్. పి. కృష్ణారావుగారును, గౌరవనీయులగు రామా
రాయణంగారును దివానుబహద్దరు రామభద్రనాయకుగా
రును నవాబు సయ్యదు మహమ్మదుగారును వ్యాపతి సుబ్బా
రావు పంతులుగారును రామానుజం చెట్టిగారును భానుబహ
దుగులం మహమ్మదు మహబూబుగారును బొబ్బిలిమహా
రాజుగారును టి. యస్. బాలకృష్ణయ్యగారును గౌరవ
నీయులగు బి. పి. నరసింహయ్యగారును అరుణగిరి
శాయకుగారును డాక్టరు నీలి రత్నగారును ఆర్.
డి. మహతాసి. వి. ఇ. గారును, చల్లెల్లి కుమారరాజుగారును,
జి. పి. శేషగారును, గౌ. పి. యస్. కృష్ణారావుగారును కే. వెం
కటెడ్డినాయకుగారును రావుబహద్దరు యస్. వేంకటకర
సింహాచార్యుగారును టి. ఆర్. వెంకటెడ్డినాయకుగారును,
గౌ. చె. ది. గారును పి. పి. నాట్రోగారును గౌ. యల్. డే
విద్యుతుగారును, వాల్మీకి లాల్ కి. గారును సమారతుగారును
దివాణబహద్దర్ ఎం. ఆదిసారాయయ్యగారును, మోతీలాలు
భూసుగారును, పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారును, ఎం.
పి. తిరునారాయణాచారిగారును, మరి పలువురునుగారు. సరి
గా 12 గంటలగుసరికి ఆహ్వానసంఘమందలి ద్వంద్వసభ్యు
వేషితులై లక్షకులగు బాబాభూపేంద్రనాథబాబుగారుసభా
మందిరమునకు విచ్చేసిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారికి మం దైచ్చిక

భటాగ్రజీవులు టి. వి. ముద్దకృష్ణయ్యగారు ఆయన పిరుండ నైచిక భటవర్గమును బలసి నడుచుచుండిరి. ఇట్టివీరినా వాహ్యభిసంభాషణవిశేషమును యును భాగ్యతీయమగ్గ వాద్య వివాదములు జేరింపుచుండె నుచేతనాతరమహావేదికననుబంధముల నుపసంకల్పముల నొక్కచెట్టు చెల్లెనే గోడనీ టెనూరము చెప్పునుమరుచుండెను. కలకత్తానగరమునుండి విచ్చేసిన డాక్టరు నీలకంఠస్వామి మహాశయుని టెనుబుమునుదలి మహిళామణులు మృదుమధుర స్వనంబుల భారత జాతీయ గీతగానం బొనర్చినంత కాల్యక్రమము ప్రారంభింపబడియె పిమ్మట నాహ్యోపసంభాషణకులగు సర్. యస్. ముబ్బయ్య ఇయ్యగారి ముద్రిత స్వాగత్యోపన్యాసమును శ్రీ యస్. ఆ య్యా ఆ య్యగారు చదువ వారంభించుట కుమున్నె ముబ్బయ్యయ్యగారు స్వయముగ కొంతమచ్చు టించిరి. ఆంతరము స్వాగత్యోపన్యాసము చదువబడినది. పిమ్మట లోకమాన్య సురేంద్రనాథ టెనూరీగారు ఆధ్యక్షుని నెన్నుకొను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సహజ గంభీర ఘోషంబున సభ్యులను మానసోల్లాసకరమగు సుపన్యాస మొనరిరి. నవాబు సయ్యదు మహమ్మదుగారు రాజీర్మాన మును బలపరచిరి. యస్. యం. సహకరుగారు దానినివర్ణించిరి. కరతాళ ధ్యానములు భోయనెలంగ నా తీర్మాన మేక గీతముగ నెల్లవానిచే నంగీకరింపబడియె. పిమ్మట నాహ్యోప సంభాషణకులు గావేంద్రినాథ భానుగారి కంఠశీరుసు పుష్పదామమును సంకరించిన యంతర మా మహాశయు డ గాగ్ర స న మ లంకరించెను. సభకు రాజాల్లిమికి చింతించుచు పలువురు పంపిన తంతివార్తలను జదివిరి. లోకమాన్య గోపాలుగారు సర్. బాలచంద్ర కృష్ణగారును బాబూ అంతికాచరణ ముఖందాదగారును దక్షిణాగ్రీకా భారతీయ సంఘమువారును, సర్. విలియం టెడర్పర్నగారును పంపిన తంతివార్తలను వి. పి. కలెక్షరుగారు శావిరి. “సం యుక్తభారత సమాజమును ఆంగ్లభాషివారు హృదయపూర్వకముగ నిభివందించుచున్నారని టెడర్పర్నగారును.” వివాదములు మున్నగు విషయములకును నిరాశలు చేయబడలేదు.

౧౧తీ రాజప్రతినిధిగారికి విన్నవించువలయును. దక్షిణాగ్రీకా సంఘమువారును తంతివార్తలనంపి యున్నారు. పిమ్మట సభ్యులు లుపన్యాసమును ప్రారంభించిరి. ఆయన యుపన్యాసము సాయంకాలము ౪ గంటలకు ముగిసినది. మరల నేడిసభ 11-౪౦ గంటలకు సమావేశమైనది. 26 వ తేదీనాడు సాఫికలకన్వేషణ సమావేశమైనది. 27 వ తేదీ సాయంకాలము ఆ ని వి సెంటు మ్యు గారు మహాసభా మంజురమును 27వ తేదీ సాయంకాలము రాజకీయవిషయమును గూర్చి గంభీరోపన్యాస మొనరిరి. ఆస్థికమహాసభాస మావేశము జరిగినది. మెమోరియలునాలులో 27-28 తేదీలయం చు సాయంతనము నాయకుల యుపన్యాసములు జరిగినవి. సభలుజరుగుచున్నవి; ఇంకనుజరుగుచున్నవి. పట్టణము నూత నాలంకార భోభావమానమై చెన్నలయన్నది. దేశమందలి అన్ని భాగములనుండియు కేసలేలుప్రజలు మహాసభలకొర కీపట్టణమును వచ్చియున్నట్టి తరుణముననే 27వ తేదీమొదలు నేటివరకు పట్టణమునందించుమించుగ నన్ని భాగముల లోననుగూడ కొలొలలునండి యుదకలించు నొకటియైనను రాకుండుంటునని యన్ని యూరులవారును పొరుగువారును గూడత్రాగ నుదకమాడను నీరులేమిని, శ్రమపడుటయొక్కటి మాత్రమే ఈయత్సవములకు నెరుచుత్సగ దాపించినది

హిందూసంఘసంస్కరణమహాసభ

ఈమహాసభ 28-వ పర్యాయము మొన్న జాతీయ మహా సభామంటపమున సమావేశమయ్యెను. శ్రీమైసూరు యాదరాజు గారగ్రాసాధికర్యము వహించిరి. సర్. సి. శంకరనాయకు గారు మొదలైన యాహ్యోపసంఘ సభ్యులు సభాధిపతి గారికి స్వాగత మొనరిరి. గౌ. పి. ఎస్. శివస్వామయ్యగారు, భార్యాసమేతము గౌ. వ్యాసుమూర్తి టి. సదాశివ య్యగారు, వ్యాసుమూర్తి టి. వి. శేషగిరియ్యగారు, వ్యాపతి సుబ్బరావు పంతులుగారు, చంద్రవర్మగారు, రామనాథపురము రాజుగారు, గౌ. సి. విజయరాఘవాచార్యులుగారు, డిబ్బాన్ బహదూర్ సి కృష్ణన్ గారు, బొప్పిలిమహారాజుగారు, డివాన్ బహదూర్ సి. కరుణాకరమీననుగారు, గౌ. పోలవరము జవీంబాబుగారు మొదలైన యసంఖ్యాకులగు ప్రతినిధివేత్తక మహాసభలతో సభామంటపము నిండి యుండెను.

స్వాగత్యోపన్యాసము.

ఆహ్యోపసంభాగ్రాసాధికర్య ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు విశోధకరమగను విపులముగను ప్రసంగించిరి. ఆ యుపన్యాస మొకటింద బ్రకటింప జడిసెను:—

సోదర ప్రతినిధులారా, నామణులారా, పురుషపుంగవులారా, చెన్న పట్టణమున్న సమావేశమైన యీ హిందూజాతీయ సాంఘిక మహాసభ కాహ్యోపసంఘ కక్షమున మీ యుపసత్వ స్వాగత మొనంగుచున్నాను. శ్రీమైసూరుయన రాజుగారి సభాధికర్యము వహించునంతరించుటవలన మనము కృతార్థులమైతిమి. మైసూరురాజ్యము పరిపాలనా విషయముననేకాక సంఘసంస్కరణ విషయమున గూడ ప్రశంసా పాత్రము. దేశాటనములన మార్చుకొనిపొందించిన ప్రాజ్ఞుడగు నీయంతరాజుగారు మనకువదేశే పూర్వకముగా సహాయ మొనర్చియభివో త్సాహమునంబరింపఁ జేయునని స్పష్టముచున్నాడు.

సంఘసంస్కరణ గావించినవని.

హిందూదేశమున సంఘసంస్కరణ విషయమున లభించిన ఫలము లసంఖ్యాకములు. 2) సంకల్పరములకును నిప్పటికిని సాంఘికజీవితములో విశేష వ్యత్యాసమున్నది. రాజకీయ విషయములలో వలెనే సాంఘిక విషయములలో కూడ గొప్ప యభివృద్ధి కలిగినది. మనకు అందులోవలెనే యిందులోగూడ క్రయాశక్తి క్షీణించుచున్నది. ప్రతిభుటన భోరణి యొక్క మహాభివ్యాసమునగూడ పాడమాపుచున్నది. విద్యావంతులలో నైకమత్యము లేకపోవుటవలన సంఘసంస్కరణ కార్యము స్థిరపడవచ్చును.

కలసమస్య

కులకట్టు ప్రకృతి సిద్ధమైనది సిద్ధాంతికరించుట కీనడుమ కొందరు విద్యావంతులగు హైందవులు ప్రయత్నించుచున్నారు. కేవల మైసూరాధ్యమైన యీనవప్రావృణ్యము పురాతన ప్రావృణ్యముకంటె నపాయకరమైనది. ఇది జాతిభేదముల నతిశయింపజేయును. సంస్కరణందరును సర్వ మానవమత్యము నంగీకరించెదరు. మరొకయును జాతిభేదమును పరిగణింపనూడదని మొఱుపెట్టుచు వీరు స్వజాత్యాధిక్యమును గొనుట యసంగతము. ప్రావృణేతర జాతులు కూడ సంఘసంస్కరణమునకు విఘ్నకారులుగానున్నారు; వారుకూడ గౌ. బానుగారి యంతర్జాతీయ వివాహ కాసనమును భయంకరముగ నభివేషించిరి. వీరు ప్రావృణుల యాధిక్యమును కాపాడుట మాత్రమే కాక వారి యాధిక్యము విమిత్రము లేమయాధిక్యమునగూడ పోగొట్టుకొందురు. ప్రావృణాధిక్యమున కంతరాయము కలిగించు సంస్కరణమున కకకాశము లేదు.

అంతర్జాతీయ వివాహ కాసనము.

ఆపస్తంబులను చెప్పిట్లు, శృహ్యమాత్రము లాచారము నుండి యేర్పడినవే కాని ప్రతిప్రాక్రమము కావు పూర్వాచార పరాయణులకు మాత్రమే మార్పడగినవి కావు. సృష్టిశాస్త్రము నిరాధారముకాబట్టి ఆపస్తంబులు హిందూదేశ మందలి వ్రాహ్మణులందఱు నొక్కజాతివారమటకు కూడ విలులేదు. దాక్షిణాత్యవ్రాహ్మణులు మేళమామకొమార్తెకు వెండ్లాడి యాచార మనార్యము నశాస్త్రీయము నై యున్నది. సృష్టిశాస్త్ర మధారముగా తీసికొను నెడల, అంతర్జాతీయదంతులకుపుట్టినసంతతివారేదవపురుషాంతరమున ప్రావృణులగుచును మూర్తిగూడఁజ్జిగొనవలయును.

ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము

ప్రభుత్వమువారు 1870-వ క్రిసంతవ్సర ప్రాంతము నుండి సాంఘికాభివృద్ధి విషయమున కటకులుగనున్నారు. పూర్వము నిర్దింపబడిన హిందూ నిధనా వివాహ కులభివృద్ధి సదుపాయకాసనముల కన్న విపర్యయస్థితి గలిగించు సంఘసంస్కరణ శ్రీకార్యములుండవు. దేశమందు విద్యయధికమై, దురభిప్రాయము లన్ని మె తమ యధికారము బలిగొమ్మెయ్యు ఈ కాలమందు ప్రభుత్వమువారు సాంఘికవిషయములందు కలుగఁజేసికొన నున్నారు. కావన నిర్విణసభలందు ప్రజాప్రాపారీతిభ్యవృద్ధి యేర్పడిన తరువాత ప్రభుత్వమువారు సంఘసంస్కరణ విషయములందనుకూలముగానుండురని. డిఫరెన్ ప్రభువుగారి తీర్మానమును గుఱించి ముచ్చటించుచు, క్రిశేమైన హామ్యముగాను చెప్పియున్నారు. విషయాంతరములందలి మన యభివృద్ధితో సమానముగా, సాంఘికస్థితికూడ పరిణమించునట్లు ప్రభుత్వమువారు మనకు తోడుపడవలయును. అధిగుభిభావకులగు ప్రజలు కోరినవేకాని కాసనములు నిర్దింపబడవలసినిర్ధారకము అధికసంఖ్యాకులకు ప్రజలివ్వవలెనన్నగు గడక ప్రభుత్వమువారు పన్నును కొట్టివేయుదురా? ప్రభు

త్వమువారు తామెల్లకాలమును హిందూసాంఘిక విషయములను కాసింతుటకర్తలేని విదేశీయప్రభుత్వమువారు మనమును చుండురా? మార్గీప్రభువుగారు సంస్కరణములు సావించఁబడిన తరువాత, రాజవక్రవర్తిగారు హిందూదేశమును సందర్శింపకర్తలే తగునాతను, అత్యుదాహరణ గాజప్రతినిధివారు పరిపాలన మారణించినతరువాతను, ప్రాచ్యపాశ్చాత్యప్రజలను పరిశుద్ధకవి సమ్యక్సముగావించిన యీమహాసంగ్రామ మారంభమైన తరువాతను ప్రభుత్వమును విదేశీయప్రభుత్వముని యోచనాపరుడగు హైందవుడైనఁడును వేర్కొన నిష్పదము.

రజస్వలా వివాహములు.

ఈవివాహముల విషయమై హిందువులకధికార మొసంగుటకొక కాసనము కన్న రాష్ట్రీకాసనసభలో ప్రవేశపెట్టఁబడినది. దీనివలన పూర్వాచారపరాయణులకు పాధశీను జాతీయాభివృద్ధి కార్యక్రమని యందలు నొప్పకొనియున్న విషయమే కనుక నభిమత మిహిందూదేశమందైన సభ్యులందఱు నేకీభవించెదరని సమ్మతమున్నాను. ఈకాసనము సామ్రాజ్య కాసననిర్మాణసభలో ప్రవేశపెట్టబడియుండు నెడల నొక విధమైన యధికానుకూల్యముండెడిది. సభలోనున్న గవర్నరు జనరలుగారి వలననేకాని స్థానిక కాసననిర్మాణ సభలవలన మార్పబడఁగూడని హిందూధర్మశాస్త్రము రాజధాని నగరములందలంబడినయింపుచున్నప్రాచీనవార్త మెంటు కాసనమొకటి చెప్పుచున్నది. ఇది యంతకును స్వల్పవిషయము ఇపుడున్న హిందూధర్మముగా విశ్వసించబడిన విషయమును ప్రకటింపి యాఁక చెప్పబడియే యీకాసనముయొక్క యుద్దేశము. ప్రభుత్వమువారి కాసనము నంగీకరించినను హైక్రాక్రమిజనలు ప్రెడ్మివారు దీనికి విరుద్ధముగా తీర్పుచెప్పుచున్నవెడి విషయము సాటింపఁదగినది కాదు.

యుక్తవయసు రాని బాలికలు.

బాలికల మానరక్షణము నెత్తున ప్రయోజనకరముగావించునిమిత్రము హైందవశాస్త్రస్థితిని సంస్కరించునిమయముకూడ నీమహాసభలో చర్చించబడవచ్చును. నెమిటికానివారి విషయమై సమ్మతించుట కర్తమైనవయసు 14 సంవత్సరములుగా మార్పయెడల, ఈకాసనమునుప్రస్తుతము ఇప్పుడు ప్రతిపాదించబడియున్న మార్పులతో 172, 818 నెక్సనులు లేనదనీకొనిపోవుట మొదలగు నేరములందు వర్తింపనేరవు. నేరములను తప్పించుకొనుట కవకాశమున్నంత కాలమును కాసనోద్దేశములు నెఱవేట నేరవు.

ఉపసంహారము.

కడచిన సాంఘికమహాసభలో సర్ సి. శంకరనాయకుగారు చెప్పిన వాక్యములను మరల వక్కాడించి విరమించెదను. “సంస్కరణ కావలయుననువారికి మనము బోధించెదము. మనలను త్రికరణకుద్ధిగా ప్రతిఘటించు వారి యభిప్రాయములతో యన మేకిభవింపక పోవుటయేకార, వారియెడ నీవ్యభిప్రాయమై యందుమని ప్రతిపాదు లనుకొనునట్లు ప్రవర్తించుట మన యాద్యమముయొక్క యుద్దేశము కాదు.” విమర్శకులు మనలకు మీరు చెప్పనట్లు చేయఁదని యడుగుట యెంత యుభయ, సంఘసంస్కరణాదర్శ సాన్దనముకూడ నంతముభ్యమైనదే. సంఘసంస్కరణందణానుపకరిమిత్రము బాధపడునంత గొప్పవారు కాక పోవచ్చును. ప్రతిజీవితకాఖయంచును కాశ్యోతన్యాయ మున్నదనియు, అది కన్యాశ్రమభర్తములకన్న నధికమైనదనియుననుదినసంబంధముల నెఱులకున్నట్లు కెప్పుటయందఱకునుకులభాద్యమైనకార్యము.

సభాధ్యక్షోపన్యాసము.

శ్రీరత్నయలారా? పురుషపుంగవులారా?

ఈసమావేశోపసమమునకై నన్నుడిగి శ్రీయంత నారాయణచంద్రాచార్యుగారును, ఈసభావ్యవసంఘమువారు నాకు గలిగించిన గౌరవాతిశయము గణ్యతమమైనదిగా నెంచుచున్నాడను. విద్యావయోనుభవముల నాకంటె వృద్ధులు, ప్రస్తావనాశ్రయ యావర్జీవ్యాసంగముగా గలవారు నగు మిమ్ము గూర్చి యుపన్యాసించుట ప్రయాసతమమైన విషయమని మార్పఁజూచును. ఆయనను, సంఘసంస్కరణ విషయమై చెల్లెవుడు నాకుఁగల యనురాగము, నాకనుభవగ్రాహనమైన విదేశీయయాత్రవలని విశేషమనుకూలములు, జాతీయగంధర్వమును నీరత్నమగుగొప్ప నాయకయముల గొప్పింటివేట తెలుఁగుగా మిగిలాల విశేషించుటయందు నాకుఁ గొద్దడఁగలనను విశ్వాసముగలదు. విశేషంతుండై హితైకబుద్ధితో నుండు ప్రతివ్రాతీయమును నీజాతీయప్రశ్న కభిమత్యుడై యిదమిద్దరుని నిర్ణయించవలసియున్నది.

ఈసభాసభ్యులు

ఇప్పటివరకే నీటి, అర్థతాపము నాటినితో బోల్చి చూచిన బాల్కనీయవాగరకము వైవాధారపడిన వెళ్ళుచున్న భావములు మనదేశీయులలో నన్ని తెలివారీ యందును వ్యాపించినవి. ఈఫలములలో గొంతవలకు సభ ను తీరవారిగా వర్ణించినవలసియున్నది. ఆధునిక సంస్కృతల వలన బ్రతిష్ఠితులు బ్రహ్మసమాజమువంటి సంఘములయొక్క ప్రయత్నములవలన గొంతభాగము, మతగొంతభాగము, సంస్కార భిన్నమువారి వారితోగూర్చి సంతపడలే బరసరకరై న వారి వైతము పట్టువడి నుపయోగించుకొని మనదేశీయములైన బ్రహ్మచారియును గుణగర్వితులవలన, నాఫల మేర్పడినది. మతయు, సత్తరప్రభుత్వసంబంధము పెరుగుట, పాశ్చాత్య సంఘసంకర్షము, మనవాటిలో విదేశీయ గమనాభిలాష విస్తరించుట, తేలికత విధానావళులు కృత్రిమములు, కృత్రిమ భారతీయ నవాజీ భ్య సృష్టయొ నట్టి సంస్కారనిధికి వికేషించి కారణములుగాఁ జెప్పవచ్చును. కాని, నేన మందే విన్నవించినట్లు మన యవకములకు దగిన సంస్కరణాభివృద్ధిలేక మందమైయున్నది. మొత్తమున మనదేశీయులని సంస్కారవిషయమై సహేతుకమైన యొక పద్ధతి నవలంబించి దీని సంపాదమునకై ప్రయత్నము సంస్కారపక్షమువారు నేయుట లేదనిన నేవంతగా బ్రయోజనదీన వాదము గాదనకొందు. మనమావిషయమై నలయు ప్రయత్నములవారముగాక యూరకజరుగ ద్రోసికొనుచున్నా రిము.

సార్యజనకవిద్య.

దీని నీ విధముగా మీరు ప్రసరింపజేయుదురోగాని, ఎవరికేని వారికి సంబంధించిన సంఘములు సుస్థిరమైయున్నగాని, సాధారమైన కారణనిధిగాంచుట, కలిగియుండుట సాధ్యముగాదు. ఇప్పటి మానవకోటిని ముఖ్యముగాఁ బురికొల్పు, రాజకీయోత్తేజ నిధి, బహువలయునైన నట్టివాంఛా నిధికి నిరోధములే యందు సాంఘిక దోషముల నన్నిటి మన మున్నూలించవలయు. సాంఘికాభ్యుదయ మా సంఘమందలి వ్యక్తియొక్క సామ్యమునకుఁ గారణ మనట సర్వమే కాని, యాయావృత్తి, సంఘవిషయముగా నవకరించుచున్న సాంఘికాభ్యుదయమున కాధారమై యున్నది. కాని జనసామ్యమునఁ జెక్కెల్లదు నిద్రా విహీనులై యభానమున నిద్రించుచుండ కేది సప్రయోజకమై చరిమించున? సంఘమునందొకఁడుగాని యొక తెలివియుఁజేయవలసిన నాసాంఘిక సముదాయ జీవము దౌర్భాగ్య మొందుచున్నది. సామ్యభ్యుదయములకు విద్యుత్తు దర్శకమై యున్నది. సమమునా నొకభాగమువారు చదివినవారైన మాత్రాన విశేషభ్యుదయమేదియుఁ జొరగలేదు. అందుననే సామ్యజనిక విద్యాభ్యాస మావ్యక్తమైనది. శ్రీవిద్యయు నిందే పొందునదియున్నది. విద్యావికాసోన్నతులగుట శ్రీజనము సంఘమునకు కీలమైయున్నది. సాంఘికాభ్యుదయమున కిది మూలము.

అతిబాల్కనీయవాహుభండము

భూగోళకారణములలో ననేకములే రెండవవిషయ విచేతనమునకుఁ గడంగి జేయుచున్నవి. మనభౌతికల వివాహోద్యోగాలమును బాదగించుట సాంఘికభావనిధికి ముఖ్యమైయున్నది. విద్వలను సత్పథవర్తనముగా జేసి నెద్దవారైన సంఘమునకు భాగించు సభ్యులుగాఁ జెంచుటకేకాక, మార్గగ్య వంతముగు సంతానమును గాంచనోభువారుగా తల్లులందవలయును. కాని, బాల్యముననే తల్లులగు వారివలన నాగోగ్యవంతముగు సంతానమునకు మభిలషించుటెట్లు? ఆట్టితల్లులకుట్లు చిట్టిపాపల వలనకెట్టి ప్రయోజనము సంఘమునకుఁ జూపెట్లు? ఈసంతానము, దుష్టభ్యుదయమునకు, దుర్భాగ్యులకును బలియగుచు దల్లులకును, సంఘమునకును భేదకారణమును, శ్రీయు మనసంఘమునకు సంచిమొదలు వందివారై యుండ, వారివైమాతృభర్తయులగు సంప్రవృత్తముల భారము వలిభాగ్యముననే తెచ్చుట లాభముకొఱకగు ధన వినియోగముగా నేరదు. అందుఁ దల్లి కిడ్డల యాగోగ్యముగుండుటలేక! ఇట్టి సందర్భమున బాలికానిరావా విషయమైపట్టుదల యేల?

వర్తనంకరము.

బాలీయ పలుత్య విషయము కృత్రిమో నామాచింపవచ్చుభేదమున నొనఁగా వైషమ్యమున మన దేశమున కున్న సమర్థములతోచనియును నకు పోల్చి కలుగుండుది. ఇప్పటికిని బ్రవృత్తులగు విధమున వర్తమే సాంఘిక

కాధికార జలముగా నుండునంత కాలము బాలీయత్యమునకై న యేకతాభావమును దరియటయు సాధ్యముగా నేరదు. ఈదేశీయమైన పృథ్వీ నిర్వాహక నిధికి నీవర్ణ విభేద నిధి యెట్లు దూష్యమై యుండునదియు నేరూపించ నా వశ్యముగాదు. జనసామ్యవిషయమైన వ్యాధినికన్యస్థిరీకరింపవలె భావన, నిరోధించుచున్నదియు మీకు విదితవిషయమే. ఆఫ్రికామున్నగు నధినివేశసాహసుల పారశ్యనిధికి పోగడుచు భారతీయుల దాటిపు జేవిభేదము లేక సభ్యులు భారతీయులమని యొకకంఠ్యముగా వ్యవహరించుచు జన్మభూమియొక్కొక తోడనే యది యేమిచిత్తమో తాంత్రిక దండస్వర్గమునకులే సమ్మోహితులమై మొదటి నాతివైరములను స్వాధీనత్యమునకు లోనగుచున్నాము. మాతృభూమి యందును నందఱు భారతీయులముగా నేలయందరాదు. ఈభారతీయ వాతావరణమందే వర్ణసమ్మేళనమునకుఁ దుదకు సంతర్భాగ సమ్మేళనమునకేని యేల ప్రయత్నింపరాదు. వర్ణాంతర పక్షభావన వివాహములు, సహిష్ణుత, వైసమ్మేళనమునకు సాపాదములకటివి గాన వానిని ప్రోత్సహించుచుండగ.

విదేశప్రవాసము

విదేశీయ గమనమువలని లాభములు గణించుటలగుట చేతన దృఢవశముగా నావిషయమైన నిరోధము వడివడిగా నడుగంటుచున్నది. మైసూరు భారతీయమధ్యరాష్ట్రములలో నట్టివిషయముల ధర్మకాన్త్రోదక్షలగు బ్రాహ్మణులే విదేశముఁజూడఁ జెల్లివచ్చిన వారి గణపుకొనుచున్నాడు. ఈ విషయముగా నొకపుడు ప్రయలుగానుండిన నైషికదుర్భిమానము, ఆంగలము మున్నగాఁగల పాశ్చాత్యదేశములందు వృత్తినంబంధములు నితరములకగు యోగ్యతల లభిచిగాని యున్నతోద్భోగములం దనగునను నాకన్వజీయ లాభమునకు మలకు లూఱుముగా లోనగుచున్నది. మన మేసామాజ్య సంబంధమునకై గర్వింపెదమో దాని సందర్భమునకై పోర పూవరులగు మన భాగతీయ మోధులు తేలకొలది విదేశములను మొన్నమొన్ననే సంయాత్రితులై. మా సంస్థాపండితులును విద్యాభ్యాసమునకై తమ శత్రులైన వైరోపాఖండమున కంపఁగడఁగిరి యీసందర్భమున నుదాహరింపవలసియున్నది. ఇట్లు బహుజనముగా విదేశమున కేగిన విషయమై మన సంఘమందఁజేవవలసిన భూర్వాచారపరాయణు లేని నాకుఁ దెలిసినంతవఱకు నధిజేపించుటాని నట్లు వినుటలేదు. ఈవిదేశప్రవాస విషయమైన వర్ణభేదముననుగుండ్చి యొక విషయమొకలంతు.

నిమ్నజాతులు.

హిందూసంఘమునందు జనించిన యాటుకొట్ల జనము యావజ్జీవము దాన్యమునకు లోబడియుండఁ జేయుటయు, వారింట్లుట యపవిత్రతగాఁ బాటించుటయు, సాంఘిక నిధిలో. వా క్కొన్నత్యము గాంచవలయు ననిన వారి యాసు పూర్వక మత పరిత్యాగమే సాధనమై యుండుటయు, మన నాగరమున మాయని మచ్చగా నుండుట సర్వమే యున్నది. ఈ విషయమున మన దేశమునకును, ఆంగలామిఁకాది పాశ్చాత్యదేశములకును గల వ్యత్యాసమేమని అప్పనవచ్చును! ఆ దేశములందు స్వాశ్రియలై చిన్నలు పెద్దలు కష్టించిన కుటుంబములవారు సంఘమందు మహోన్నత నిధి గలుగుగాఁ దగుదురు. పాశు దేశమునను సామ్యా యోధుఁడైనవాడు స్వాశ్రియ బలమున మహారథ శ్రేష్ఠుఁడగాఁ గూడును. సభ్యముగా నీదేశమున సాంఘిక సభ్యత్వమునకై కష్ట సమ్మేళన మావశ్యమై యున్నది.

“మనజులకు లేదు భేదంబు మహిమి జూడ,
కాసు కొఱకగా వర్ణము ల్లలిగె నకట.”

అని యొక మహానీయుఁడు నడిగియున్నాడు. అయిన నొక విషయము మాత్రము నిశ్చయము. విద్య వ్యాపించుఁ గొలది సాంఘిక స్వాభ్యుదయఁ గోల్పోయియుండు లక్షల కొలదనలు వారి స్వాభ్యుదయనకై స్థానాంగీకారము వడఁచు బద్ధతలుదురు. కడకట్టి యంగీకారమువారు గొంత తీరుదురు.
(న.శేషము)

విన్నవము.

ఆర్యవర్యా,

ఆంధ్రభాషాభిమానులును దేశభిమానులు నైన తమవంటి మహాశయుల సహాయ ప్రోత్సాహముల బలిమిని నాగ్రదినపత్రిక దిన దినాభివృద్ధిని జెందుచు దేశభాంధవుల మన్ననకు భాజనంబై సందులకు బ్రతికానిర్యాహకు లెంతయు గృతజ్ఞులు. దినపత్రికా ప్రచార మారంభమైనపుడు సర్వజన సౌభ్యంబునకై చందా ధనము సంవత్సరమునకు రూ. 1-1 నిర్ణయింపబడినది. పత్రికాప్రచారమున కుపక్రమించిన మూడుమాసములలో యుద్ధ మారబడెనది. యుద్ధ మారంభముకాగానే కాగితముల ధర పెరిగినది. ఆదివారములందు సయితము పత్రికాప్రచార మనసరమైనది. పత్రికాపత్రికకు కాగితములకై రూ. 6-0-0. పోస్టు టైపులకై రూ. 5-8-0. వ్యయముచేయుట యవసరమైనది. సామాన్యముగ కాగితములకగువ్యయము ముద్రణమున కగునని అచ్చుకనులందుఁ బ్రవేశముగల వారలకుఁ దెలిసియున్నది. త నారలకు నెలకు రూ. 900 లు వ్యయముగు. వి. దీనివలన దినపత్రిక స్వయంపోషణమునకై రూ. 18-0-0 లు చందాను గలిగియుండవలయునని తేలుచున్నది. ఇంతవఱకు నిర్ణయించిన చందానలన పత్రికపై నై దారురూప్యముల నష్టము గలుగుచున్నది. యుద్ధము త్వరితముగిసి కాగితములు చవుకయగునని యూహించినను నపుడైనను పత్రికపత్రికకు రూ. 16-0-0 వ్యయముగున. ఇక విముందుగాని ఇంతవ్యయముతో దినపత్రిక చిరకాలము పోవియై యుండుట యసంభవము. దేశభాషాభిమానులను రూ. 15-0-0 కు తక్కు చందాగల దినపత్రికలు లేవు. ఆరనభాషయందల స్వదేశీమిత్రమునకు చందా రూ. 15-0-0. మహారాష్ట్ర మూర్ఖర భాషలోని వైదికపత్రికలకు చందా రూ. 18-0-0. ఆ పత్రికల చందమున నాంధ్రపత్రికకును జనవరిమాసమునుండి సంవత్సర చందా రూ. 15-0-0 లు చేయవలయునని నిర్ణయింపబడినది. తగిన ప్రోత్సాహము లేయింజేసి పత్రికను నిలుపుటవలన నాంధ్రపత్రికా నిర్వాహకు లాంధ్రలోకమున కంతకును సభ్యాత్మిని గలిగించిన వారగుదురని విచారము గలుగుచున్నది.

ఆర్యవర్యా! దేశభాషాభిమానులైన తాము పత్రికా నిర్వాహకుల సంకల్పసిద్ధికై దోడ్పడి పత్రికను బోషించుటకు బ్రార్థితులు. అధికమైన చందాసామ్మ్య జనవరిమాసమునుండియును వసూలు చేయబడును. సంవత్సర చందాదారులనుండి యును నారుమాసములవారి నుండియును ముందు ఆదివారములందు పత్రికల నంపుటకై బాకీయున్న నెలలకుమాత్రము వారంగీకరించినసామ్మ్య వసూలు చేయబడును. నెలచందా ముందు నుండియును రూ. 1-4-0 లు వసూలు చేయబడును. నెలచందా దారులు నెలకు 0-2-0 మాత్ర మధికముగ నియ్యవలసియుందురు. సంవత్సరమునకుగాని 6 మాసములకుగాని చందాదారుల కంతరాయము లేకము వి. పీ. ఖర్చులు తగులకయు పత్రిక జేరుచుండును. సామ్మ్య ముందుగా బంపనివారలకు పత్రిక పంపబడదుగాన జందాదారులుగ నుండదలచిన వారందరును ప్రతి నెలకును ముందుగ జందాల నంపుటకుగాని, వి. పీ. లను దీసికొనుటకుగాని, ప్రార్థితులు. చందాదారులంద రీవిన్నపమును సంగీకరించెదరని నమ్మెడి భవద్విధేయుడు,
పత్రికాధిపతి.

విన్నవము.

ఆర్యవర్య,

ఆంధ్రభాషాభిమానులను దేశభాషాభిమానులను నైన తమవంటి సహాకారుల సహాయ ప్రోత్సాహముల బలిమిని సాంధ్రదినపత్రిక దిన దినాభివృద్ధిని జెందుచు దేశభాషాభిమానుల మన్ననకు భాజనంబై నందులకు బ్రతికానిర్యాహకు లెంతయు గృతజ్ఞులు. దినపత్రికా ప్రచార మారంభమైనపుడు సర్వజన సౌలభ్యంబునకై చందా ధనము సంవత్సరమునకు రూ. 1-1-1 ని ర్ణయింపబడినది. పత్రికా ప్రచారమున కుపక్రమించిన మూడుమాసములలో యుద్ధము రబ్బమైనది. యుద్ధ మారంభముకాగానే కాగితముల ధర పెరిగినది. ఆదివారములందు సయితము పత్రికా ప్రచార మవసరమైనది. ప్రతి పత్రికకు కాగితములకై రూ. 6-0-0. పోస్టు షాంపులకై రూ. 5-0-0. వ్యయముచేయుట యవసరమైనది. సామాన్యముగ కాగితములకు గవ్యయము ముద్రణమున కగునని అచ్చుపనులందుఁ బ్రవేశముగల వారలకుఁ దెలిసియున్నది. తంతివార్తలకు నెలకు రూ. 900 లు వ్యయముగనున్నవి. దీనివలన దినపత్రిక స్వయంపోషణమునకై రూ. 18-0-0 లు చందాను గలిగియుండవలయునని తేలుచున్నది. ఇంతవఱకు నిర్ణయించిన చందావలన ప్రతి పత్రికపై నై దారుహాభ్యముల నష్టము గలుగుచున్నది. యుద్ధము త్వరలోముగిసి కాగితములు చవుకయగునని యూహించినను నపుడైనను ప్రతి పత్రికకు రూ. 16-0-0 వ్యయమగును. ఇప్పుడుగాని ముందుగాని ఇంతనష్టముతో దినపత్రిక చిరకాలము సజీవ యుండుట యసంభవము. దేశభాషలందును ఆంధ్రభాషయందును రూ. 15-0-0 లకు తక్కువ చందాగల దినపత్రికలు లేవు. అరవభాషయందలి స్వదేశిమిత్రమునకు చందా రూ. 15-0-0. మహారాష్ట్ర ఘూర్జర భాషలలోని దైనికపత్రికలకు చందా రూ. 18-0-0. ఆ పత్రికల చందమున నాంధ్రపత్రికకును జనవరిమాసమునుండి సంవత్సర చందా రూ. 15-0-0 లు చేయవలయునని నిర్ణయింపబడినది. తగిన ప్రోత్సాహము లేమింకేసి పత్రికను నిలుపుటవలన నాంధ్రపత్రికా నిర్యాహకు లాంధ్రభాషాభిమానుల కంతకును నపఖ్యాతిని గలిగించిన వారగుదురని విచారము గలుగుచున్నది.

ఆర్యవర్య! దేశభాషాభిమానులైన తాము పత్రికా నిర్యాహకుల సంకల్పసిద్ధికై దోడ్పడి పత్రికను బోపించుటకు బ్రార్థితులు. అధికమైన చందాసామ్మ జనవరిమాసమునుండియును వసూలు చేయబడును. సంవత్సర చందాదారులనుండియును నారుహాసములవారి నుండియును ముందు ఆదివారములందు పత్రికల సంపుటకై బాకీయున్న నెలలకుమాత్రము వారంగీకరించినసామ్మ వసూలు చేయబడును. నెలచందా ముందు నుండియును రూ. 1-4-0 లు వసూలుచేయబడును. నెలచందా దారులు నెలకు 0-2-0 మాత్ర మధికముగ నియ్యవలసియుండుదు. సంవత్సరమునకుగాని 6 మాసములకుగాని చందాదారుల కంతరాయము లేకయు వి. పి. ఖర్చులు తగులకయు పత్రిక జేరుచుండును. సామ్మ ముందుగా బంపనివారలకు పత్రిక వంపబడదుగాన జందాదారులుగ నుండదలచిన వారందరును ప్రతినెలకును ముందుగ జందాల సంపుటకుగాని, వి. పి. లను దీసికొనుటకుగాని, ప్రార్థితులు. చందాదారులందఱి విన్నపమును సంగీకరించెదరని నమ్మి ధవద్విధేయుడు, పత్రికాధిపతి.

వనోపధి సార్వాపరితా.

ఇది దేశమునందుంట్లు కష్టము జ్ఞులను మరియు సోల గర్భకోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి, రోడ్లు, పాతవాయువస్త్రాలు, రసంబ్బలు, కట్టెకారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కా తునిగించును. నాటిలంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తునను శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన భరింపరాని బలము, అరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసానుంచును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా నెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కుమందు.

ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మంచి) నాగవల్లికై లము పైపూతను మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

చక్కని సువాసనగల పెంటులను ప్రేమించువారు ఆటోదిల్ బహారు (ఔషధము)

అనుప్రాగేశీయుల ముక్తకంఠబడిన ఆత్మనపహాగింపవలయును. మనోహరమయినది, మనాసనగలది, చాలకాలమువా ౪౪ యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములతోండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యవారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో కూడిన పూలతోట లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యధ్యక్షమైన కేయికముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మనయొక్క సువాసనను భవించుటకయి ఆటోదిల్ బహారు ఇ వ్య ను ని మీదగ్గిరనున్న హెతుకీయ నడుగవలయును. వాటితావున లేచిని మాత్రవా యును. చిన్నబుడ్డి బిలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 టౌన్సు ఆత్మనగల పెద్దసయజుబుడ్డి 2-0. ఈయత్మనలో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కాళ్ళలు డబ్బా 1-8 0-10-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును సోలు ఏడెంటు-అంగ్లొ ఇండియన్ డ్రగ్స్ కమిషన్ కంపెనీ, 155, జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏడెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 29, చైనాబాదుకోడ్డు, ప్లరకుబాచుసమీపం, మదరాసు.

స్పెన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము. ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో ఒకటిమొదలు అయిదవ క్లాండ్డు వరకు చదువు బాలుకలకు, ఉపాధ్యాయులకును, టయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యోజనీయగలది. ఇందు సమ చతుర్భుజములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్భుజములు, విషమ చతుర్భుజములు, విషమకోణ సమచతుర్భుజములు, షూభుజములు, వీనియొక్క కైకాల్యములను కనుగొనుట, ఘోమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరితెక్కలు ఆభ్యాసములను లభింపు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు. ప్రతి ఉపాధ్యాయునివద్దను తప్పక యుండవలెను. దీనినెల ఎనిమిది అణాలు.

ఈదేశపు పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తక బంధమును ఇయ్యవలెను. భాగవత చంపు-పద్యరాజ ప్రణేతము వెల రు 0-8-0 అయిదవారిల ఈక్రింది అడ్రసునకు గాని తెప్పించుకొనవలెను క్రామా జోగియ్య టీచర్, బోర్డు హైస్కూల్, ఆమలాపురం. హుగలి జిల్లా.

కళ్యాణ ఘృతిము. ఇది శ్రీలపాలిటి కల్పవృక్షము. శ్రీనివాసకాలమున బహిష్కృతాకుండుట, మయిల సరిగా పోకపోవుట- మేహవ్యాధులు, తలనొప్పి, అకక్షి, సంభావనీకత, మలబద్ధము, కుమార రోగము, ఋతుశూల, మొదలగు శ్రీలవ్యాధులను నమృతముగా కుదిర్చి సంతానవతులను జేయుటలో అన్వేషియమయినది 4 సీసాలు చాము; సీసా రు 1-4-0 4 సీసాలురు 4-8-0.

భారతీయ బాలామృతం:—ఇది విడ్డలకు అమృతతుల్యము. అక్షిర్ణము, గర్భవాతము, పురాణాబ్జరము, కృశత్వము, మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, శిష్టశక్తిని కలిగించి విడ్డలను పులిపిల్లలవలె నెంచును. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0. నుకేతరంబని తలనాగు:—ఇది గుక్కెలి చిరుకము, గలిగి భూలవాసనను గుప్పించికొట్టు చుండును. వెంట్రుకలను చక్కగా వెంచును. మృదుత్వమునిచ్చును. మెదడుకు చల్లక నము. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0.

అభ్యంగనలైలము:—దీనితో తలఅంటుకొనినతేక రాచి కొనిన, తలనొప్పి, పొగ్గుపుష్కొప్పి, కండ్లమంటలు, చుండు, మొదలగువానిని హరించి మెదడుకు చల్లకనమునిచ్చి వెంట్రుకలను నల్ల పరిచి వెంచును. సువాసనయుగలము. సీసా రు 0-6-0 (6 సీసాలు 1-14-0) టౌన్సు సీసా రు 0-2-0. వి. పి. ఖర్చు 1 కేరీకము. పి. కె. పి. అండుకో. ఆయుర్వేద సమాజం. బొంబాయి. (గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచ చరిత్ర.

రెండు సంవికలు వెలువడినవి. ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో లగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంవికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ సమములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ కల్పిండును కలయవారు:—గా. హరినాథ ఎం. ఏ., చింతాడిపేట, తామర ౬ డబ్బీ 1-కే వెల రూ.

లము ఒక్కడెట్లా ను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిస్తూ లమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే సుఖము పొందిరి. హాస్తి నిదురపట్టక బయట బయటచుండు అవస్థ పగవారికైనను వడ్డ.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కే వెల 0-12-0 లు స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును. కండ్లకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు వెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు సునుపుచేయును. మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును

వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము. తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాధులు, క్షీడర్లు, ఉద్యోగిగణులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

కలరా మాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-8-0. కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము. అమృతాంబనం డిపో నెం. 109, ఫ్రేకోడ్డు బొంబాయి. 6 & 7, తంటాకెట్టి పేడి, మదరాసు.

అందరినీ ఆహ్వానించుచున్నది.

కృష్ణలండరు.

కృష్ణగా అచ్చువేయబడినది.

నాణ్యతను పేరుటకు ఉపయోగము.

ప్రతిభాను, నైపుణ్యములతోను

ఉంచుకొనినది. వెల రు. 0-10-0

వి. పి. మూలముగ రు. 0-12-0.

వలయువారు క్రింది చిరునామాకు

వ్రాయుకొనెదము.

Payne. & Co.

Madras.

నువీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులువాచ్.

గాలునుకో సహా ధరి డ 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేవునిమీద
మాకంపెని పేరు ఎట్టనిసిరా
తో ముద్రింపబడి యుండును
ఇది చూచుట కందమై తలచీగ
మును, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. నెలైమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
నించి యుండును. నీవు నుండి
కాన నెవరియొద్దను జిక్కుదు.
జీతలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
యునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
నుభవంబున దెలియును ఇదివల్ల
కొన్ని గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసించిరినన, తేలుమాట లెందుకు?
నువీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాస్

ఈగడియారము దేవునిమీద
మాకంపెని పేరు ఎట్టనిసిరా
తో ముద్రింపబడి యుండును
ఇది చూచుట కందమై తలచీగ
మును, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. నెలైమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
నించి యుండును. నీవు నుండి
కాన నెవరియొద్దను జిక్కుదు.
జీతలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
యునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
నుభవంబున దెలియును ఇదివల్ల
కొన్ని గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసించిరినన, తేలుమాట లెందుకు?
నువీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాస్

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బల్లారి, ధర్మ
వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియింప
బడినది ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

1. చిత్రనయము. (2) హేదాదారంగధర. (3)
పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) సావిత్రిచిత్రాశ్వనా
టకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళార్జు
నీయము. ధర ప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0.
వలయువారికింది ఆద్రస్సులకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
రమావిలాసముద్రాక్షరశాల, బల్లారి.

యం. సరిసయ్య. "మారుతి నివాసం,"

26, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.

ఆశ్వినీ అండుకంపెని,

బ్రాహ్మణే మద్రాసు.

మూర్తి అండుకంపెని

తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

సరస్వతీ పుస్తకాలయము.

ఈ పుస్తకాలయమునందు శేడవేదాంతనాటక ధర్మ
కాత్రు వైద్య బోధనాకావ్య మంత్రపురాణాదలకు సంబం
ధించిన సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ
నున్నవి. పుస్తకములకుగాని పుస్తకముల నెద్దపట్టిక గాని కొర
వా రీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలయును.

సకల్యా సాగము వెల రు. 1-12-0.

దశావతారచరిత్ర వచనము 0-8-0

ఆంధ్రుల చదువదగినది. అన్ని విషయములు గలవు.

మోటుమర్రి సదానందమూర్తి.

గాబర్నమెంట్ వీధి, నుచితీకట్టణము.

చిరువత్తెన ప్రకటన.

కొసల్య పుస్తకము, నులొచన చరిత్రలు రు 0-5-0

కల్యాణిణి - చంద్రశేఖ చరిత్ర 0-8-0

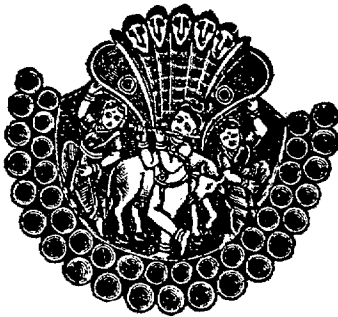
మద్రాసుపట్టణము 1-శేరు రు 0-12-0; పీఠ 8-8-0

పాతకాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును.

N. V. & Son. 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.

22-వ స్ట్రేగల (సవరము) బంగారు.

(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజిల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

మతియునివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మాన్యునవి ఈకింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
దొరకును. కొరవారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.

సదరక్ ఇండియా జావలెరి మ్యూస్ షాక్టరీంగు కంపెని,
437, టంక సాలపీధి, సామకారుపేట, మదరాసు.

The Southern India.

Jewellery Manufacturing Co.,

437, Sowcarpet, Madra

వివోదకరమును వినుగుపుట్టింప నిదియునగు

తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సుశీలదనగరము— ఇందు శ్రీల మనోహ

ర్యము చాహ్యుడిగుణంబులు వర్ణింపబడినది. రు. 1 0 0

యశోధర—ఇం దొకయాదుగి తనమగనివైయల యనురాగ

మునకై కడరానిపాట్లుపడి యున్న తనీతికదెచ్చును 0-12-0

మనోరమ—మగకు కుట్రకేగి గాత్రమునొద్ద జిక్కుకొన తన

సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

జగదేశ్వరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తనీతిక

దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0

సహనోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుళితక కలహించినను

అన్న సహించవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0

అల్లారాప్పలమున కొర్వనికొడండ్రవలూపము.—

ఆత్మలు కొడండ్రున బాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0

వలయువారు:— కణ్ణెక్ బుక్ డిపో,

6, వెంకటేశపేట్రి వీధి, సామకారుపేట, మదరాస్.

ఇదియేగాక యితర నవలలు కథలు పంపమనినను పంపుదును.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

మీనవర్సరాజును మాలినియును.

వికసిచిత్రమైన కథ—చదువులచే

మానవత్వానినను కలుగ జేయుటయే

గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన

స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను

అందుకెలిపి యున్నాము. కొరవారికి

ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక లెక్కణమే వ్రాయుడు.

జి. శ్యామశ్రీ మణికోకర్ గోవిందజి,

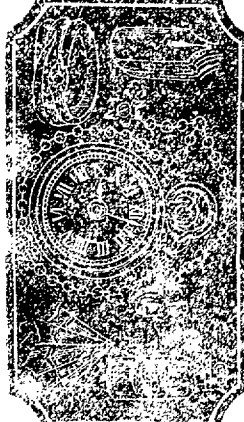
ఆలంక నిగ్రహ బౌద్ధధారయము,

22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని ప్రయము 6 బహుమతులతోటి రు 2-14-0 లు మాత్రమే.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బలమైన లీవర్

మీసో లేక నాణ్యమైన యంత్ర

సామానులతో తయారై యున్న

దే మోతముగా చచ్చి యున్నది.

కొంచెమైనను కష్టత్యాగములేకుం

డా సరియైన కాలక్రమము మా

పించు నాచి యిదియే, మిగుల

నుండగలదే. దీని 6 బహుమ

తులవివరం:— (1) నాణ్యమైన

చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త

రు సీసా, (3) సర్వాకారమైన

ఉంగరము, (4) గడియారపు గొ

లును, (5) వివిధమైన స్టీలుబిళ్లు

(6) బిళ్లులచూడేడు కంబోను.

వయస్సే ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. అక్. వెంకటరమణ అండు కంపెని,

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ నండు, మద్రాస్.

మంచినమయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినది!! వేనక దొరుకవచ్చు!!!

ఈసంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అ త్తలారాపటము

కొర్వని కొడండ్రవలూపము అను గ్రంథముకటి ఇనాము.

మేలైన జపాక్ పట్టువంచలు.

అనేక సంచలు కర్చుపడినందు

చదువు ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకలారా! శృంగారమున్న

సాగరికతయున్నుగల మేలైనజపాక్

పట్టువంచలు పండుగదినముల అను

భవముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది

పోగా మిగతొడ్డి పంచెలుమాత్రమే

యున్నది. ఇందులో ఎరువు, క్రచ్చ

అటవచ్చు, రోజా, మేనువర్సం ఇత్యాదిరంగులు గలవి, క్లాఫ

నీయమైనవి, త్వరపడుడు.

5 1/2 మూరనిదివిన్ని 2 1/2 మూర కడత్యాగల పట్టువంచ 13 2-0-0

పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40

. డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనా

టి. నీతారామ మొదలియార్,

కి, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

హిందూదేశైశ్వర్య చరిత్రము.

క్రీరమేళ చంద్రదత్తుగారి యా రికచరిత్రల కిది తొలు

సంగ్రహము. హిందూదేశ దారిద్ర్యస్థితికి గారణము లిందు

గనవగును. ప్రతి 0-కి అణాలు. ౮ శ్రీరంగరాయవిజయము:—

రసవంతమైన శ్రోతనవల. శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సంతతితో

గడపటివాడు దీనికథానాయకుడు ప్రతి 0-కి అణాలు. ౯

తపాలు వేలు. వలయువారు "యస్. వి. రంగాచార్య

88 వరదాముత్తయప్పకవి, చెన్నపురి." అనివ్రాయవలె

వైద్యకాయువుల సంహరించునది.

లవంగా మృత మొక్కటియే.

ఇది కడుపు పుబ్బరము, కడపునోప్పి, క్రక్కనోప్పి,

రొమ్మునోప్పి, పులితేపులు, మలబంధము, కడుపు దోచుట,

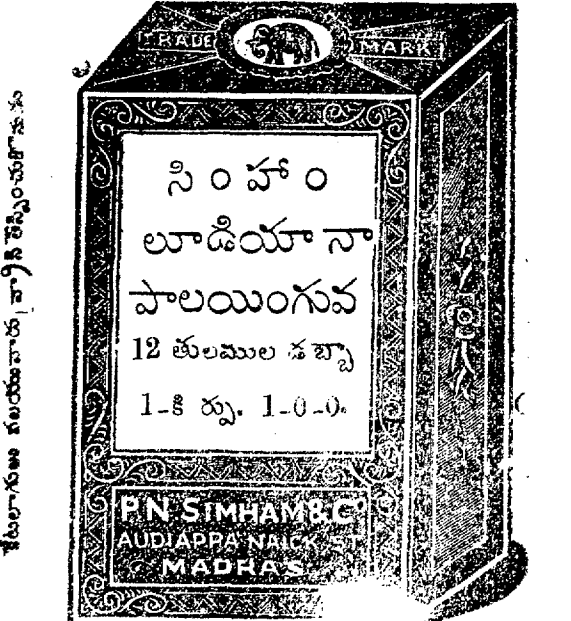
దోకు, ప్రేగులజుటుట, అరుచి, మందాగ్ని, వీనిని గుదిర్చి

ఆకలిని, ఆరోగ్యమును తప్పక గలుగజేయును. లేనియెడల

ఖరీదు ప్రస్తావనగలము. ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివా 0-8-0

బయటి యూగ్లకు 4 అర్థజాబిళ్ళలకు మాదిరింపబడును.

"లవంగామృతం" 24, నమ్మక్కాట వీధి, మద

వి. యక్. సింహ అండు కంపెని,

26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల

కట్టాపులకును మదరాసు రాజధానిలో అన్ని కంపెనీలకన్న

మాకంపెని గొప్పదియై, నమ్మకమయినదియు కల్యాణమై.

ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారు

లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపుడు.

No 100 (detachable) (శబ్దముగల, శబ్దము

లేని) 2 బర్సలు

సహా యివ్వబడును.

ఉరు బల్లెండుగల

సటి యుర్వోగము

లకు కడుముఖ్యము.

టిక్ పెట్టె సహాయ

నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది

నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు 8.

నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడు

గలదియు టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 5-8-0

కే ఎస్. పి. వీ. జీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,

వర్తకులకు ప్రత్యేకపుధరలు యివ్వబడును.

